

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน (ระดับชำนาญการ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน ...นางสาวพลอยชมพู...ยามะเพวัน.....

● ตำแหน่งปัจจุบันนักอักษรศาสตร์ปฏิบัติการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

ด้านการปฏิบัติการ

ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม และเรียบเรียงงานวิชาการด้านจารีตประเพณี และประวัติศาสตร์จากเอกสารชั้นต้นและเอกสารชั้นรอง ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างองค์ความรู้และเผยแพร่สู่สาธารณชน

ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ตรวจสอบเอกสาร หนังสือที่เกี่ยวกับด้านจารีตประเพณี เพื่อเป็นหลักฐานในการศึกษาขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของชาติ เพื่ออ้างอิงไว้ซึ่งแบบแผนโบราณราชประเพณี ตลอดจนอนุรักษ์ สืบทอด สร้างสรรค์ และเผยแพร่มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ศึกษา ค้นคว้า พิจารณาความถูกต้องของข้อมูลเบื้องต้นด้านจารีตประเพณีแก่ส่วนราชการ สถาบันการศึกษา และบุคคลทั่วไป

ด้านการวางแผน

วางแผนการทำงานที่รับผิดชอบ และร่วมดำเนินการวางแผนการทำงาน ของหน่วยงานหรือโครงการที่ได้รับมอบหมาย ให้ดำเนินงานไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์

ด้านการประสานงาน

ประสานงานและทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

ชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อเท็จจริง แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านการบริการ

ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ...นักอักษรศาสตร์ชำนาญการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ด้านการปฏิบัติการ

ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์องค์ความรู้ด้านจารีตประเพณี และประวัติศาสตร์จากเอกสารชั้นต้นและเอกสารชั้นรอง ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างองค์ความรู้และเผยแพร่สู่สาธารณชน

ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ตรวจสอบชำระความถูกต้องของถ้อยคำและเนื้อหาของเอกสาร หนังสือที่เกี่ยวกับด้านจารีตประเพณี เพื่อเป็นหลักฐานในการศึกษาขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีของชาติ เพื่ออ้างอิงไว้ซึ่งแบบแผนโบราณราชประเพณี ตลอดจนอนุรักษ์ สืบทอดสร้างสรรค์ และเผยแพร่มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วินิจฉัยความถูกต้องของข้อมูลเบื้องต้นด้านจารีตประเพณี

ด้านการวางแผน

วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานตามแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานระดับสำนักหรือกอง และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การดำเนินงานไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนด

ด้านการประสานงาน

ประสานงานและทำงานร่วมกันโดยมีบทบาทในการให้ความเห็นและคำแนะนำเบื้องต้นแก่สมาชิกในทีมงานหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

ให้ข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำเบื้องต้นแก่สมาชิกในกลุ่มงาน หรือบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านการบริการ

ให้คำแนะนำ และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

แนะนำหนังสือที่มีคุณค่าทางขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีที่เป็นลิขสิทธิ์ของกรมศิลปากรแก่ผู้ติดต่อขอเข้าไปพิมพ์เผยแพร่เป็นวิทยาทานหรือพิมพ์จำหน่าย เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาที่มีค่าของประเทศ

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)
ผลงาน ลำดับที่ ๑

๑. เรื่อง หนังสือ “เรื่องอนัมนิกายในสยาม”

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ กันยายน ๒๕๖๓ - มีนาคม ๒๕๖๕

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๒. ความรู้ด้านจารีตประเพณีไทยและพระราชพิธีในราชสำนักไทยและเวียดนาม

๓. ความรู้เกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทยและเวียดนาม

๔. ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทและมหายานในประเทศไทย จีน และเวียดนาม

๕. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะไทย จีน เวียดนาม

๖. ความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์พระภิกษุและพุทธศาสนิกชนชาวเวียดนาม จีน ญี่ปุ่น
ทิเบต ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนานิกายมหายาน - ต้นตระกูล

๗. ความรู้ ทักษะ หลักการใช้ภาษาไทย และราชาศัพท์

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

“เรื่องอนัมนิกายในสยาม” เป็นผลงานวิชาการที่ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความเป็นมาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนานิกายมหายานฝ่ายอนัมนิกาย (ญวน) ในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นคณะสงฆ์มหายานนิกายแรกที่เข้ามาประดิษฐานอย่างเป็นทางการในประเทศไทย และมีความเสี่ยงต่อการสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างยิ่ง เนื่องจากคณะสงฆ์เวียดนามในอดีตถูกตัดขาดความสัมพันธ์เนื่องจากสาเหตุทางการเมืองและการสงครามเป็นระยะเวลานานนับร้อยปี จากนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศไทย ทำให้มีข้อจำกัดในการเผยแผ่ศาสนา ความหวังในการสืบศาสนาและประวัติศาสตร์ของศาสนานิกายดั้งเดิมจึงต้องสืบค้นจากกลุ่มที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่นับถือพระพุทธศาสนานั้น มีอิสระเสรีในการแต่งงานโดยไม่มีข้อห้ามทางศาสนา ทำให้เกิดการแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ และผสมผสานกลมกลืนกลายเป็นคนไทยและหันมาถือปฏิบัติตามธรรมเนียมไทย และพุทธศาสนิกชนที่สนใจเข้ามาบรรพชาอุปสมบทส่วนใหญ่เป็นชาวไทยที่ไม่ได้มีเชื้อสายเวียดนาม จึงเป็นความท้าทายในการศึกษาคัมภีร์ดั้งเดิมที่จารึกด้วยอักษรจีน แต่ออกเสียงด้วยภาษาเวียดนาม ทำให้คณะสงฆ์เริ่มที่จะหาทุนการศึกษาส่งพระภิกษุและสามเณรไปเรียนภาษาจีนและพุทธศาสนาในต่างประเทศ ปัจจุบันดังกล่าวทำให้เกิดความสับสนเสี่ยงต่อการสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของนิกายนี้ ผลงานชิ้นนี้จึงเป็นการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับอนัมนิกายและเก็บข้อมูลภาคสนาม สัมภาษณ์พระภิกษุสามเณร และร่วมงานประเพณีประจำปีของคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนัมนิกายเป็นระยะเวลา ๒ ปี เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือ “เรื่องอนัมนิกายในสยาม” โดยหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมอนุรักษ์และสืบทอดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนัมนิกายให้อยู่คู่ประเทศไทยสืบไป

เนื้อหาในหนังสือส่วนแรกเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และที่มาของพระพุทธศาสนา นิกายมหายานในเวียดนามโดยสังเขป ก่อนจะเริ่มเข้ามาเผยแพร่ในดินแดนไทย ตั้งแต่สมัยธนบุรี และประดิษฐานมั่นคงในประเทศไทย และเป็นที่เคารพนับถือทั้งในราชสำนักและในหมู่ประชาชนชาวไทย หลากหลายเชื้อชาติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีชื่ออย่างเป็นทางการในประเทศไทยว่า พระพุทธศาสนา มหายานฝ่ายอนันมิกาย หรือ นิกายมหายานของชาวอันนัม ซึ่งหมายถึงญวนหรือเวียดนาม

ส่วนที่ ๒ เป็นการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดธรรมเนียมและวัตรปฏิบัติของคณะสงฆ์มหายาน ฝ่ายอนันมิกาย เริ่มจากการสืบสายบูรพาจารย์ของคณะสงฆ์ที่ต้องสืบค้นจากฉายาพระสงฆ์ภาษาจีน และญวนในปัจจุบันและย้อนไปถึงฉายาที่ปรากฏบนป้ายวิญญาณของบูรพาจารย์ที่พบในประเทศไทย โครงสร้างการปกครองของคณะสงฆ์ พระวินัยและวัตรปฏิบัติของคณะสงฆ์ที่ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับ คณะสงฆ์ไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ เป็นต้นมา ทำให้เห็นพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงที่คณะสงฆ์ มหายานฝ่ายอนันมิกายยึดปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน และแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างคณะสงฆ์ มหายานฝ่ายอนันมิกายในประเทศไทยและคณะสงฆ์มหายานในเวียดนาม เช่น บทสวดมนต์ ที่คณะสงฆ์ มหายานฝ่ายอนันมิกายยังคงอนุรักษ์บทสวดเก่าที่แทบไม่ปรากฏในเวียดนามแล้ว และมีการปรับจังหวะ และทำนองโดยใส่ทำนองเพลงไทยเข้าไปเพื่อให้เข้ากับสังคมไทย นอกจากนี้ได้ทำการจัดทำ ภาพประกอบสิ่งของที่เป็นเครื่องประกอบในพิธีกรรม เครื่องดนตรี และเครื่องแต่งกายของพระภิกษุ สามเณร เพื่อแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนันมิกายมีการครองจีวรเช่นใด เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ เป็นเรื่องของคติความเชื่อ และจารีตประเพณีของคณะสงฆ์เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า และพระโพธิสัตว์ การตั้งรูปเคารพ และเครื่องประกอบพิธีกรรมรูปสัตว์ จากนั้นเป็นส่วนที่กล่าวถึง พระราชพิธีในราชสำนักไทยที่เกี่ยวข้องกับอนันมิกาย ได้แก่ พิธีงเด็กหลวง พระราชพิธีสังเวยพระบ้าย และพระราชพิธีในโอกาสมงคลต่าง ๆ ซึ่งบางส่วนยังคงกระทำต่อมาถึงปัจจุบัน ในขณะที่รายละเอียด บางพิธีได้ยกเลิกไปแล้ว ต่อด้วยเรื่องของประเพณีและพิธีกรรมสำคัญประจำปีของคณะสงฆ์มหายานฝ่าย อนันมิกาย ได้แก่ ประเพณีบูชาดาวนพเคราะห์ (บ้ายโด่ว) ประเพณีทิ้งกระจาด ประเพณีทอดกฐิน ประเพณีสงฆ์น้ำพระพุทธเจ้าน้อยในวันวิสาขบูชา ประเพณีไหว้บูรพาจารย์ (กัโตะ) และประเพณีถือศีลกินเจ (กั้วว่างตราย)

ส่วนที่ ๔ เป็นการรวบรวมประวัติวัดและสำนักสงฆ์ในสังกัดคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนันมิกาย โดยสังเขป ซึ่งรวบรวมตั้งแต่วัดที่สร้างขึ้นในอดีตจนถึงปีที่จัดพิมพ์ และตรวจสอบเนื้อหาเกี่ยวกับเอกสารบันทึก ของคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนันมิกายร่วมกับเอกสารทางประวัติศาสตร์จากแหล่งต่าง ๆ และประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา และเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๕ เป็นบทวิเคราะห์สรุปผลการค้นคว้าเรียบเรียงจากมุมมองของผู้ศึกษา ที่พยายาม สะท้อนให้เห็นภาพรวมของคณะสงฆ์อนันมิกายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในหลากหลายมิติ และความสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ พื้นฟู และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมนี้ต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. สํารวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารที่พระสงฆ์อํานัมนิกายเป็นผู้เรียบเรียง คือ หนังสือตำราพิธีพระญวน เรียบเรียงโดย พระครูคณานัสมณจารย์ (ปี่) กับหลวงอานัสมงการ (หงวน เหวียงตัน) และหนังสือตำรากงเต็กและตำรากฐิน ของพระสงฆ์อํานัมนิกาย โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดํารงราชานุภาพ ทรงนิพนธ์บทนำในหัวข้อ “เรื่องตำนานพระญวน” ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงสำคัญที่นำมาใช้ รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ที่ได้รับการอนุเคราะห์ข้อมูลด้านเอกสารจากคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอํานัมนิกายเป็นจำนวนมาก

๒. ลงพื้นที่เพื่อสํารวจวัดในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอํานัมนิกายในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น และเพื่อติดต่อขอสัมภาษณ์คณะสงฆ์ในสังกัด และชาวบ้านจากชุมชนโดยรอบ รวมถึงนัดหมายเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

๓. กำหนดโครงสร้างหนังสือ และแนวทางการเรียบเรียงเนื้อหา โดยแบ่งออกเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของพระพุทธศาสนาในเวียดนามและการเข้ามาประดิษฐานในประเทศไทย คติความเชื่อ จารีตประเพณี พิธีกรรม วัตรปฏิบัติ ต่าง ๆ และประวัติวัดในสังกัดอํานัมนิกาย

๔. ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารชั้นต้น เอกสารชั้นรอง การสัมภาษณ์ เก็บข้อมูล และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในฝ่ายอํานัมนิกาย

๕. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอํานัมนิกายเพื่อสังเกตการณ์และบันทึกข้อมูล ได้แก่ การประกอบศาสนพิธีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นตามวัตรปฏิบัติ และร่วมงานประเพณีประจำปี โดยใช้ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ๒ ปี เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลในระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - ๑๙ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดงาน จึงต้องทำการเก็บข้อมูลซ้ำในปีที่ ๒ เพื่อให้ได้ข้อมูลและภาพประกอบที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ปกติมากที่สุด

๖. ประมวลข้อมูลทั้งหมดและตรวจสอบความถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์

๗. จัดทำเชิงอรรถอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อแสดงแหล่งที่มาของข้อมูล

๘. จัดหาภาพประกอบ และจัดวางให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยบรรยายภาพให้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา

๙. นำเสนอข้อมูลที่เรียบเรียงแล้วให้ผู้บังคับบัญชา ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านจารีตประเพณีของกรมศิลปากร และคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอํานัมนิกายตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา และดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจึงนำเสนออธิบดีกรมศิลปากรเพื่อขออนุมัติการจัดพิมพ์

๑๐. ตรวจพิสูจน์อักษรและควบคุมการจัดพิมพ์จนแล้วเสร็จตามกระบวนการขั้นตอนการจัดพิมพ์ และตรวจรับหนังสือ

เป้าหมายของงาน

การจัดพิมพ์หนังสือ “เรื่องอนัมนิกายในสยาม” มีเป้าหมายสำคัญที่จะรวบรวมเนื้อหาและภาพประกอบเกี่ยวกับการเผยแผ่ศาสนาของคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอนัมนิกายในประเทศไทย ซึ่งเป็นนิยายที่ยังไม่ค่อยมีผู้ศึกษา โดยนำเสนอความเป็นมา วัตรปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งจารีตประเพณี การประกอบพิธีกรรม และวิถีวัฒนธรรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ให้เป็นเอกสารทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้ศึกษาและอ้างอิงได้ และคาดหวังให้ข้อมูลเหล่านี้สามารถเข้าถึงสาธารณชนได้ในวงกว้าง เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาเรื่องราว และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาฝ่ายอนัมนิกายที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทยว่ามีพัฒนาการอย่างไร และเพื่อเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ให้กับคนรุ่นหลังที่สนใจศึกษาเรื่องนี้ต่อไปในอนาคต

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

ต้นฉบับหนังสือ “เรื่องอนัมนิกายในสยาม” จำนวน ๑๖๐ หน้า

เชิงคุณภาพ

เรื่องคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอนัมนิกายไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่มาเป็นระยะเวลานาน ทำให้ข้อมูลไม่สอดคล้องกับปัจจุบัน จึงเป็นที่ต้องการของผู้สนใจเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อ จารีตประเพณีของคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอนัมนิกาย ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากกรมศิลปากรและคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอนัมนิกาย ทำให้สามารถนำไปใช้ในการอ้างอิงทางวิชาการ และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาฝ่ายอนัมนิกายได้ อนึ่ง ศูนย์หนังสือกรมศิลปากรแจ้งว่าเป็นหนังสือหายากชิ้นหนึ่งของกรมศิลปากร ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

คณะสงฆ์ บุคลากรทางการศึกษา นักเรียนนักศึกษา และผู้สนใจเกี่ยวกับอนัมนิกาย สามารถนำข้อมูลรายละเอียดของเนื้อหา ภาพประกอบ เชิงอรรถ และบรรณานุกรม ไปเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไป และเป็นการสืบสานอนุรักษ์เรื่องราวความเป็นมาและรายละเอียดต่าง ๆ ด้านวัฒนธรรมและศาสนาของคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอนัมนิกายด้วยการเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ในหนังสือที่จัดพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณชนในวงกว้าง ทำให้เข้าถึงกลุ่มคนที่หลากหลาย ซึ่งมีผลต่อการสร้างความสนใจในกลุ่มอาจารย์และนักศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกลุ่มผู้สนใจพระพุทธศาสนาฝ่ายอนัมนิกาย ทำให้วัดในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกายฝ่ายอนัมนิกายเป็นที่รู้จักมากขึ้นหลังจากการจัดพิมพ์เผยแพร่แล้ว

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๑. หลักฐานที่ใช้ค้นคว้าเกี่ยวกับชุมชนญวน และคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนัมนิกายในประเทศไทย และเวียดนามมีน้อยมาก เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศเวียดนาม ส่งผลต่อการนับถือศาสนาทุกศาสนาเป็นระยะเวลานานมาก และผลกระทบจากการเมืองระหว่างประเทศของไทยและเวียดนาม ทำให้การสืบศาสนาของพระญวนในประเทศไทยขาดช่วงไป

๒. คณะสงฆ์อนัมนิกายในปัจจุบันไม่มีพระสงฆ์สามเณรเชื้อสายเวียดนามให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชน เนื่องจากหลายรูปปรณภาพไปแล้ว ส่วนที่พบในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ไม่มีเชื้อสายเวียดนามหรือไม่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนดั้งเดิม ทำให้ไม่เข้าใจภาษาญวนเก่าในบทสวด รวมถึงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับพิธีกรรมที่เป็นภาษาญวน และพบว่าบทสวดหรือการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของคณะสงฆ์มหายานในเวียดนามก็มีรายละเอียดที่แตกต่างกับคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนัมนิกายในประเทศไทยในปัจจุบัน จึงเกิดความยุ่งยากในการตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลอย่างมาก

๓. ประวัติการสร้างวัดในสังกัดอนัมนิกายในสมัยแรกหลายแห่งยังเป็นที่ถกเถียงถึงการกำหนดอายุ เนื่องจากไม่มีบันทึกอย่างเป็นทางการ ต้องอาศัยการวิเคราะห์รูปแบบศิลปกรรมของสถาปัตยกรรมที่พบประกอบกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีจำนวนจำกัด เพื่อสันนิษฐานการกำหนดปีที่สร้าง ทั้งนี้มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ศึกษาไว้ในรูปแบบวิทยานิพนธ์และหนังสือภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องอาศัยความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษในการอ่านข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์

๔. ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการสร้างวัดในสังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกายบางแห่งมีประวัติความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์ฝ่ายจีนิกายนั้นเป็นเรื่องที่สร้างความลำบากใจในการเก็บข้อมูล เนื่องจากในอดีตมีบันทึกระบุว่าวัดเหล่านั้นเป็นวัดญวนแล้วจึงเปลี่ยนเป็นวัดสังกัดคณะสงฆ์จีนิกายในปัจจุบัน แต่เป็นข้อมูลที่ไม่ได้รับการยอมรับจากพระสงฆ์ฝ่ายจีนิกาย ทำให้พระสงฆ์ฝ่ายอนัมนิกายที่ให้ข้อมูลมีความกังวลเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลเพื่อจัดพิมพ์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัดญวนในอดีตที่ปัจจุบันเป็นวัดจีน เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดกรณีพิพาทระหว่างคณะสงฆ์สองฝ่าย อย่างไรก็ตาม ได้ทำการตัดสินใจร่วมกันว่าแม้ปัจจุบันวัดบางแห่งสังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายจีนิกายแล้ว แต่เมื่อมีการพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ระบุว่าเคยเป็นวัดในสังกัดอนัมนิกาย และเป็นข้อมูลจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ที่ทรงมีความสนิทสนมกับพระสงฆ์ญวนชั้นผู้ใหญ่ที่มีชีวิตอยู่ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ และน่าจะทันเห็นวัดญวนรุ่นแรก ๆ หรือทันรู้เรื่องเกี่ยวกับคณะสงฆ์ญวนรุ่นแรก ๆ ที่เข้ามาในประเทศไทย จึงเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และสมควรนำมาลงไว้เป็นข้อมูลในหนังสือ จึงมีข้อยุติให้นำข้อมูลดังกล่าวพร้อมหลักฐานอ้างอิงลงไว้ในหนังสือเล่มนี้ เนื่องจากเป็นเอกสารทางวิชาการที่กล่าวไปตามหลักฐาน และเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการค้นคว้าแก่ผู้ที่มีความสนใจต่อไป

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑. ข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับประวัติคณะสงฆ์มหายานฝ่ายอนัมนิกายในประเทศไทยมีน้อยมาก เนื่องจากไม่ค่อยพบบันทึกทางประวัติศาสตร์เรื่องดังกล่าวเท่าใดนัก ทำให้ต้องอาศัยการวิเคราะห์จากหลักฐานแวดล้อมที่กล่าวถึงชุมชนญวนในประเทศไทยและพระพุทธศาสนาในเวียดนามและจีน

๒. พระราชพงศาวดารสมัยธนบุรี และพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ที่เกี่ยวข้องกับชาวญวน และพระราชพิธีที่มีพระสงฆ์ญวนเกี่ยวข้อง มีรายละเอียดเรื่องพิธีกรรมไม่มากนัก ทำให้ต้องศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารต่างประเทศ ร่วมกับการสัมภาษณ์พระสงฆ์ฝ่ายอนัมนิกายและพระสงฆ์เถรวาทเพื่อนำข้อมูลที่พบในปัจจุบันไปเปรียบเทียบกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ซึ่งบางกรณีก็ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ จึงต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมจากคณะสงฆ์จีนนิกายและข้อมูลพระพุทธศาสนาหายานในจีน ญี่ปุ่น และทิเบต เพื่อเปรียบเทียบคติความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณีต่าง ๆ ที่พบในปัจจุบัน ซึ่งต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับพุทธศาสนาหายานทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓. วัดในสังกัดคณะสงฆ์หายานฝ่ายอนัมนิกายมีจำนวนไม่มาก และกระจายอยู่ทั่วประเทศ ทำให้ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะสำรวจทุกแห่งในระยะเวลาที่จำกัด

๔. พระสงฆ์ที่จะให้ข้อมูล นำชมวัด และพระสงฆ์ที่มีความรู้ในการอ่านอักษรจีน มีศาสนกิจประจำ และบางรูปสังกัดอยู่ต่างจังหวัด จึงต้องทำการนัดหมายตามตารางเวลาที่พระสงฆ์สะดวก ทำให้เกิดความล่าช้าในการรวบรวมข้อมูลและภาพถ่าย

๕. พระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่หลายรูปที่บรรพชาอุปสมบทในช่วงที่ยังมีพระสงฆ์ญวนอยู่นั้นปัจจุบันมีอายุมาก และบางรูปเป็นผู้ป่วยติดเตียง จึงไม่สามารถเข้าไปขอสัมภาษณ์เก็บข้อมูลได้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - ๑๙

๖. การศึกษาค้นคว้าเก็บข้อมูลภาคสนาม เกิดขึ้นในระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - ๑๙ คณะสงฆ์หายานฝ่ายอนัมนิกายจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการและขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมให้เหมาะสม และจำกัดจำนวนคนที่เข้าร่วมพิธีกรรม หรือบางแห่งยกเลิกการจัดงานประเพณี ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างทั่วถึงในรอบเวลาที่จำกัด และต้องรอประกาศอนุญาตจากกรมควบคุมโรคให้สามารถเดินทางหรือจัดกิจกรรมได้ จึงสามารถเข้าไปเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ และถ่ายภาพ ทำให้เกิดความล่าช้าในการจัดทำต้นฉบับให้สมบูรณ์

๗. ในระหว่างการสำรวจเก็บข้อมูล ได้พบโบราณวัตถุและหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เก็บรักษาไว้ในวัดหลายแห่ง แต่เนื่องจากทางวัดไม่มีระบบการรักษาความปลอดภัย จึงได้ตกลงร่วมกันว่าจะไม่ใส่ข้อมูลและภาพประกอบของหลักฐานเหล่านั้นลงในหนังสือ เนื่องจากที่ผ่านมาหลายวัดถูกโจรกรรมและไม่สามารถติดตามสิ่งของกลับคืนมาได้ ทำให้มีข้อมูลบางส่วนที่ไม่สามารถนำมาจัดพิมพ์ได้ เนื่องจากต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและความสบายใจของวัด

๘. ข้อมูลบางเรื่องที่ค้นพบในครั้งนี้มีปริมาณมากและมีความหลากหลาย แต่งบประมาณมีจำกัด ทำให้ต้องเลือกตัดข้อมูลและภาพถ่ายบางส่วนออก และปรับเนื้อหาให้กระชับ รวมถึงเลือกภาพประกอบที่มีความสำคัญหรือจำเป็นต่อการอธิบายเนื้อหาเท่านั้น ทั้งนี้ ได้กำหนดการจัดพิมพ์ให้เป็นหนังสือสีขาวดำและสี่สีสลับกัน ส่งผลให้ภาพประกอบสำคัญบางภาพไม่สามารถจัดวางให้ตรงกับหน้าสีได้เนื่องจากต้องวางให้ตรงกับเนื้อหา ทำให้ไม่สามารถแสดงสีสันของศิลปกรรมญวนที่พบได้อย่างเต็มที่

๙. ข้อเสนอแนะ

๑. ในการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และวัตรปฏิบัติต่าง ๆ ควรมีคณะสงฆ์หรือผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ที่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นที่ปรึกษาและตรวจสอบข้อมูล

๒. ผู้สนใจศึกษาเรื่องราววิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับชุมชนต่างชาติ ควรมีความรู้ความเข้าใจในสังคม พหุวัฒนธรรมและสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติ

๓. หากเป็นไปได้ ควรจัดสรรเวลาและหางบประมาณเพื่อเดินทางไปร่วมกิจกรรม ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อสร้างประสบการณ์ตรงด้วยตัวเอง และเพื่อเก็บข้อมูล และภาพถ่ายของศาสนพิธีนั้น ๆ มาใช้ในการจัดทำต้นฉบับ

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

หนังสือ “เรื่องอนันนิกายในสยาม” กรมศิลปากรจัดพิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นางสาวพชรพรรณ จันทะเวณี)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นางสาวศิริรัตน์ จันทะเวณี)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)
(นางสาวศิริรัตน์ ทวีทรัพย์)
ผู้อำนวยการสำนักงานการระดมทุนและประวัติศาสตร์

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๒

๑. เรื่อง รวมบทความด้านจารีตประเพณีและสื่อประชาสัมพันธ์

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ กรกฎาคม ๒๕๖๑ - ธันวาคม ๒๕๖๕

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
๒. ความรู้ด้านจารีตประเพณีไทยและพระราชพิธีในราชสำนักไทย
๓. ความรู้เกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย
๔. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานด้านโบราณคดี
๕. ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย
๕. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะไทยและท้องถิ่น
๖. ความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อขอข้อมูลจากชาวต่างชาติ
๗. ความรู้ ทักษะ หลักการใช้ภาษาไทย และราชาศัพท์
๘. ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ตามรูปแบบการเผยแพร่ คือ ส่วนที่ ๑ คือ บทความทางวิชาการเกี่ยวกับจารีตประเพณี คติความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทย และ ส่วนที่ ๒ คือ การจัดทำสื่อวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและภารกิจของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ และกรมศิลปากร ได้แก่

ส่วนที่ ๑ รวมบทความเกี่ยวกับจารีตประเพณี คติความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทย

บอกเล่าความเป็นมาของผู้คนในแต่ละชุมชนทั่วประเทศไทย ซึ่งแต่ละที่จะมีเรื่องราวความเป็นมาและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจารีตประเพณีที่น่าสนใจควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบทอด ประกอบไปด้วยบทความต่าง ๆ ได้แก่

- “คนเมืองลิง” บอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของผู้คนและชุมชนในประวัติศาสตร์ลพบุรีจนถึงปัจจุบัน ที่จะมีหลากหลายวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชนไทยภาคกลาง ชุมชนไทยเบ็ง ชุมชนไทยรามัญ ชุมชนไทยพวน และชุมชนลาวเงี้ยว

- “ญัฮกุร : คนแห่งขุนเขา” จังหวัดชัยภูมิ เป็นเรื่องราวของชุมชนหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิที่มีชื่อเรียกว่า “ญัฮกุร” หมายถึง คนที่อยู่บนภูเขาหรืออยู่ในป่าเขาลำเนาไพร ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีภาษาพูดใกล้เคียงกับภาษามอญที่พบในวัฒนธรรมทวารวดี และมีประเพณีการฝังศพที่ใกล้เคียงกับวัฒนธรรมก่อนประวัติศาสตร์ และเป็นกลุ่มที่พบทุ่งดอกกระเจียว จนทำให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดชัยภูมิ

- “ประวัติศาสตร์ชุมชนคนจีนบางหลวง” บอกเล่าเรื่องราวของชุมชนชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในชุมชนริมคลองบางหลวง จังหวัดนครปฐม ซึ่งเชื่อว่าเข้ามาตั้งรกรากบริเวณนี้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓ ส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแต้จิ๋ว และมีบางครอบครัวที่เป็นชาวจีนฮากกา หรือจีนแคะ โดยชุมชนแห่งนี้ถือเป็นชุมชนที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไว้ได้อย่างดีเยี่ยม มีการตั้งชมรมดนตรีในตลาด ชื่อว่า “ดนตรีจีนคณะรวมมิตรบางหลวง” ซึ่งมีสมาชิกตั้งแต่เยาวชนจนถึงรุ่นผู้อาวุโส และมีเอกลักษณ์สำคัญ คือ เป็นการเล่นดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีแบบดั้งเดิมและสืบทอดทำนองมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งปัจจุบันไม่พบตัวโน้ตเหล่านี้ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว ทำให้มีนักวิชาการจากจีนต้องการเข้ามาศึกษาเพื่อนำตัวโน้ตโบราณดังกล่าวที่ยังพบในชุมชนบางหลวงกลับไปฟื้นฟูในประเทศจีน นอกจากนี้ชาวบ้านยังคงสืบทอดอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ เช่น การตีเหล็กงานช่างทอง การปรุงยาจีนที่ประยุกต์ขึ้นให้เข้ากับสภาพภูมิอากาศของไทย เป็นต้น และได้จัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีนเพื่อให้ภาษาของบรรพบุรุษยังคงอยู่ และมีการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมของบรรพบุรุษเพื่อสืบทอดมรดกวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ให้คงอยู่คู่ลูกหลานในชุมชนต่อไป

- “ไทยทรงดำ : วิถีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทชุมชนวัดใหม่บางปิ่น” ที่อธิบายชื่อเรียกของกลุ่มชาวไทยทรงดำ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ได้ย้ายถิ่นฐานจากเวียดนามเข้ามาสู่ดินแดนไทยตั้งแต่สมัยธนบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการย้ายครัวเข้ามาจำนวนมากในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ที่เดิมจะถูกจัดสรรที่ดินให้อยู่ในจังหวัดเพชรบุรี ก่อนจะอพยพมาตั้งรกรากที่จังหวัดสมุทรสงครามในเวลาต่อมา ซึ่งชุมชนวัดใหม่บางปิ่น ถือเป็นชุมชนไทยทรงดำขนาดใหญ่ในจังหวัดสมุทรสงครามที่ยังคงสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมการนับถือผี การบูชาผีหิ้งไว้ที่บ้าน และจัดประเพณี “เสนเฮือน” เพื่อบูชาผีบรรพบุรุษและผีบ้านผีเรือนเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังมีการจัด “ตลาดครึ่งบกครึ่งน้ำ” โดยมีทั้งชาวไทยทรงดำและชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงมาร่วมออกร้านขายของ โดยจะนิยมแต่งกายแบบไทยทรงดำมาเดินตลาดและมีการจัด “โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยทรงดำวัดธรรมาวุฒาราม (บางปิ่น)” ทุกวันที่ ๑ พฤษภาคมของทุกปี เพื่อให้ชาวไทยทรงดำในจังหวัดสมุทรสงครามและทั่วประเทศได้มาพบปะสังสรรค์กัน

- “ชุมชนญวนอยุธยา : อ่านอดีต พินิจปัจจุบัน” เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของชุมชนชาวญวนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ช่วงรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เคยปรากฏชื่อของชุมชนชาวญวนในเอกสารของชาวฝรั่งเศสระบุชื่อว่า “ชุมชนโคชินจีน” ซึ่งเป็นชุมชนชาวญวนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ที่อยู่ร่วมกับชุมชนชาวฝรั่งเศสบริเวณนอกเกาะเมืองทางด้านทิศใต้ มีการสร้างวัดคริสต์สังกัดนิกายโรมันคาทอลิกขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย และมีการสร้างโรงเรียนสอนศาสนาตั้งแต่สมัยอยุธยา ต่อมาเมื่อกรุงศรีอยุธยาแพ้ให้แก่พม่าเป็นครั้งที่ ๒ ชาวญวนจึงได้ถูกกวาดต้อนไปยังพม่า และกลายเป็นชุมชนร้าง จนเมื่อบาทหลวงชาวฝรั่งเศสได้พยายามกลับมาฟื้นฟูชุมชนดังกล่าว จึงได้ชักชวนชาวญวนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกที่อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่อาศัยอยู่บริเวณบ้านสามเสน กรุงเทพมหานคร และพยายามสืบหาครอบครัวชาวญวนที่กระจัดกระจายตั้งแต่สมัยกรุงแตก

ให้กลับไปช่วยกันฟื้นฟูชุมชนเก่าในอยุธยา จึงเกิดเป็นชุมชนชาวญวนอยุธยาขึ้นหลายแห่ง ได้แก่ กลุ่มวัดนักบุญยอแซฟ กลุ่มเจ้าเจ็ด กลุ่มเกาะใหญ่ กลุ่มบ้านปลายนา และกลุ่มบ้านหน้าโคก ซึ่งชุมชนญวนเหล่านี้ยังคงสืบทอดวัฒนธรรมและศาสนพิธีเก่าไว้อย่างมั่นคง โดยยังคงการสวดมนต์ด้วยภาษาเวียดนาม มีการสืบทอดการทำอาหารญวน และมีความพยายามที่จะฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของบรรพบุรุษเพื่อให้ลูกหลานเกิดความภาคภูมิใจและนำมาดัดแปลงวัฒนธรรมเหล่านี้ไปต่อยอดได้

- “ผีในนา เทวดาในข้าว พิธีกรรม ความเชื่อ พุทธ-ผี วิถีชาวนา : ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ชาวนากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านล๊ะบ้านมิดหลง และชาวนาบ้านท่าผา อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการศึกษา เปรียบเทียบคติความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการปลูกข้าว ซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยเลือกเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มชาวละที่เชื่อว่าเป็นกลุ่มชนเก่าแก่ที่อยู่มาก่อนวัฒนธรรมล้านนา กับชุมชนของชาวยวนที่อยู่ในพื้นที่อำเภอมะนังเช่นเดียวกัน ซึ่งแม้ทั้งสองชุมชนจะมีวัฒนธรรมด้านภาษาและ ศาสนาที่แตกต่างกัน แต่กลับพบความสัมพันธ์บางอย่างที่คล้ายคลึงกันเรื่องของคติความเชื่อเกี่ยวกับผีหรือเทวดาที่เกี่ยวข้องกับการทำนา เช่น การไหว้ผีนา การปักดำแหลว (เฉลว) สี่ทิศของพื้นที่นาเพื่อให้เป็นเขตศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและความสัมพันธ์ของชุมชนทั้งสองที่น่าจะเคยนับถือผีมาก่อนที่ภายหลังชุมชนชาวยวนจะรับเอาพระพุทธศาสนาเข้ามา และได้สอดแทรกพิธีกรรมและคติความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาเข้าไปในพิธีกรรมการทำนาในภายหลัง

- “ลอยกระทงภาคเหนือ” มีเนื้อหาเกี่ยวกับที่มา คติความเชื่อทางศาสนา และการประกอบพิธีกรรมในประเพณียี่เป็ง ซึ่งปรากฏหลักฐานมาตั้งแต่สมัยทวารวดี ก่อนจะรับเอาแนวคิดและคติที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนามาเป็นพิธีกรรมสำคัญ คือการจุดประทีปดินกาทีสอดแทรกขาดกโนพระพุทธรูป และเข้าวัดฟังธรรม จุดโคมเป็นพุทธบูชา ต่อพระราชชายา เจ้าดารารัศมี พระราชชายาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ริเริ่มให้มีการทำกระทงและจัดงานลอยกระทงแบบภาคกลาง ร่วมด้วย

- “ม้า : จากแข่งกริลาสู่ล้านนาและสยาม” เป็นการสืบค้นหาที่มาของม้าโบราณที่เข้ามาในดินแดนไทย จากหลักฐานทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ภาษา และวัฒนธรรมของผู้คนในดินแดนไทยและจีน ทำให้พบความสัมพันธ์ของสายพันธุ์ม้าพื้นเมืองและความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในดินแดนไทยและกลุ่มคนในยูรนาน และจีนตอนใต้ ผ่านเส้นทางคาราวานการค้าชาบนหลังม้าหรือการนำพาจากดินแดนยูรนานและเสฉวนไปแลกม้าจากทิเบต ที่รู้จักกันในนามของ “เส้นทางม้าชา” หรือ “ชาห์มากุ้เต้า” ซึ่งเส้นทางดังกล่าวได้เข้ามาทางตอนเหนือของประเทศไทย และพบว่าม้ากลบซึ่งเป็นม้าไทยสายพันธุ์พื้นเมืองม้าเป็นสายพันธุ์เดียวกับม้าป่ามองโกลที่เป็นม้าที่พบในเส้นทางม้าหาระหว่างยูรนานไปทิเบต นอกจากนี้ยังพบว่าต้นชา หรือ ต้นเมี่ยง ที่เป็นพืชประจำถิ่นและนิยมปลูกในบริเวณพื้นที่สูงทางตอนเหนือของไทยจรดชายแดนพม่า ก็เป็นพืชตระกูลเดียวกับชาที่พบในยูรนานพม่า และอัสสัมของอินเดีย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พบกลุ่มวัฒนธรรมตระกูลที่พูดภาษาไทยและไต เช่นกัน

- องค์ความรู้เรื่อง “หย่าฉ่า ความเป็นมาและความหมายที่แปรเปลี่ยน” แสดงให้เห็นถึงที่มาของคำว่า “หย่าฉ่า” ที่แปลว่า “ดื่มชา” ในภาษาจีนสำเนียงกวางตุ้ง ก่อนจะกลายเป็นคำแสลงที่หมายถึงหญิงโง่เง่า หรือโสเภณี ในหมู่ชาวไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทย และถูกนำมาใช้สื่อความหมายเดียวกันนี้ในหมู่ชาวไทยจำนวนมาก ในขณะที่ความหมายของคำหรือสำนวนนี้ยังคงหมายถึงการดื่มชาหรือการชวนไปรับประทานอาหารจีนตอนเช้า (ดื่มชา) ในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเล โดยเฉพาะกลุ่มชาวจีนกวางตุ้งทั่วโลก

ส่วนที่ ๒ รวมสื่อวิทัศน์ประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการ และภารกิจของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ เพื่อเผยแพร่ในสังคมออนไลน์ ได้แก่

- ประชาสัมพันธ์หนังสือจากสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ในศูนย์หนังสือกรมศิลปากร เป็นวิทัศน์ประชาสัมพันธ์หนังสือที่นักอักษรศาสตร์ สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ค้นคว้าเรียบเรียง และช่องทางการซื้อหนังสือจากศูนย์หนังสือกรมศิลปากร

- โครงการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ต้นฉบับหนังสือเก่าทรงคุณค่าเพื่อให้สาธารณชนจัดพิมพ์ในโอกาสต่างๆ เป็นวิทัศน์แนะนำโครงการ และวิธีการติดต่อขอจัดพิมพ์เผยแพร่ต้นฉบับหนังสือเก่าทรงคุณค่าของกรมศิลปากร เพื่อร่วมอนุรักษ์ต่อยอดต้นฉบับเหล่านั้นให้เผยแพร่ออกสู่สาธารณชนได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ บทความทางวิชาการเกี่ยวกับจารีตประเพณี คติความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทย

๑. สืบหาข้อมูล หลักฐาน เอกสารต่าง ๆ เพื่อวางกรอบงาน
๒. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการท้องถิ่นที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหัวข้อที่ต้องการค้นคว้าเรียบเรียง และทำการนัดหมายเข้าไปสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลภาคสนาม และถ่ายภาพประกอบ
๓. กำหนดโครงสร้างของบทความ และแนวทางการเรียบเรียงเนื้อหา
๔. ศึกษา ค้นคว้า เรียบเรียง บทความ โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารชั้นต้น เอกสารชั้นรอง การสัมภาษณ์เก็บข้อมูล และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง
๕. ประมวลข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องตามระเบียบวิธีการวิจัยทางประวัติศาสตร์
๖. จัดทำเชิงอรรถอธิบายข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อแสดงแหล่งที่มาของข้อมูล
๗. จัดหาภาพประกอบ และจัดวางให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยบรรยายภาพให้ถูกต้องตรงตามเนื้อหา
๘. นำเสนอข้อมูลที่เรียบเรียงแล้วให้ผู้บังคับบัญชา ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านจารีตประเพณีของกรมศิลปากร พิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา และดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจึงนำเสนออธิบดีกรมศิลปากรเพื่อขออนุมัติการจัดพิมพ์
๙. ตรวจพิสูจน์อักษรและควบคุมการจัดพิมพ์จนแล้วเสร็จตามกระบวนการขั้นตอนการจัดพิมพ์ และตรวจรับหนังสือ
๑๐. บทความที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์

ส่วนที่ ๒ การจัดทำสื่อวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลผลงานและภารกิจของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ผ่านสังคมออนไลน์

๑. วางแผนการจัดทำวีดิทัศน์ตามที่ได้รับมอบหมาย หรือคิดประเด็นที่น่าสนใจก่อนนำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อวางแผนจัดทำในฐานะผู้สร้างสรรค์เนื้อหาและวิธีการนำเสนอ (Content creator)

๒. สืบหาเอกสาร ข้อมูล ภาพประกอบ สถานที่ถ่ายทำ และบุคคลที่ต้องติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์

๓. ค้นคว้า เรียบเรียง จัดทำโครงเรื่อง และคำนวณเวลาที่ใช้ในการถ่ายทำแต่ละฉากที่จะนำมาติดต่อเพื่อนำเสนอในวีดิทัศน์

๔. ถ่ายทำวีดิทัศน์และกำกับกับการถ่ายทำด้วยตนเอง

๕. ตัดต่อภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง และเพิ่มข้อความบรรยายประกอบ

๖. จัดหาดนตรีและเสียงประกอบ หรือจัดทำเสียงดนตรีประกอบด้วยตนเอง

๗. ตัดต่อวีดิทัศน์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

๘. จัดทำภาพปกวีดิทัศน์ (Thumbnail) ที่ประกอบไปด้วยชื่อเรื่อง ภาพนิ่ง และข้อความที่กระชับและน่าสนใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมกดลิงก์เข้ามารับชม

๙. แก้ไขปรับปรุงผลงานตามคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาการ

๑๐. นำผลงานส่งกลุ่มเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อนำเข้าสู่เว็บไซต์ยูทูป และนำลิงก์มาเผยแพร่ต่อในเฟซบุ๊กแฟนเพจสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ หรือนำผลงานเข้าสู่เว็บไซต์เฟซบุ๊ก ในหน้าแฟนเพจสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์โดยตรงด้วยตนเอง

เป้าหมายของงาน

เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับจารีตประเพณี วิถีวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศสู่สาธารณชน ในรูปแบบต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ภารกิจและผลงานของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง โดยนำเสนอในรูปแบบการจัดพิมพ์หนังสือ นิตยสาร บทความออนไลน์ และสื่อวีดิทัศน์ออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ ที่เป็นกระแสนิยมในปัจจุบัน โดยคาดหวังว่าจะเป็นฐานข้อมูลทางวิชาการที่ผู้สนใจสามารถนำไปศึกษา ต่อยอด และอ้างอิงในเชิงวิชาการได้ และเกิดความตระหนักในคุณค่าของเอกลักษณ์และมรดกวัฒนธรรมของชุมชน จนนำไปสู่การอนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษา และสืบทอดมรดกเหล่านี้ โดยสามารถสร้างเครือข่ายนักวิชาการท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่จากกรมศิลปากร เพื่อช่วยกันทำงานเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวต่อไปในระยะยาว

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

- บทความเรื่อง “คนเมืองลิง” จำนวน ๒๒ หน้า
- บทความเรื่อง “ญ้อกูร : คนแห่งขุนเขา” จำนวน ๑๖ หน้า
- บทความเรื่อง “ประวัติศาสตร์ชุมชนคนจีนบางหลวง” จำนวน ๑๔ หน้า
- บทความเรื่อง “ไทยทรงดำ : วิถีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทชุมชนวัดใหม่บางปิ่น”

จำนวน ๑๖ หน้า

- บทความเรื่อง “ชุมชนญวนอยุธยา : อ่านอดีต พินิจปัจจุบัน” จำนวน ๑๘ หน้า
- บทความเรื่อง “ผีในนา เทวดาในข้าว พิธีกรรม ความเชื่อ พุทธ-ผี วิถีชาวนา : ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ชาวนากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านลี้ะบ้านมิตหลวง และชาวนาบ้านท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่” จำนวน ๒๗ หน้า

- บทความเรื่อง “ลอยกระทงภาคเหนือ” จำนวน ๕ หน้า
- บทความเรื่อง “ม้า : จากแข่งกรีสู่ลำนานาและสยาม” จำนวน ๑๓ หน้า
- องค์ความรู้เรื่อง “หย่าฉ่า ความเป็นมาและความหมายที่แปรเปลี่ยน” จำนวน ๗ หน้า
- สื่อวีดิทัศน์เรื่อง ประชาสัมพันธ์หนังสือจากสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์

ในศูนย์หนังสือกรมศิลปากร จำนวน ๑ คลิป

- สื่อวีดิทัศน์เรื่อง โครงการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ต้นฉบับหนังสือเก่าทรงคุณค่า เพื่อให้สาธารณชนจัดพิมพ์ในโอกาสต่างๆ จำนวน ๑ คลิป

เชิงคุณภาพ

ได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา วิถีวัฒนธรรม จารีตประเพณี และเอกลักษณ์มรดกวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ ให้สาธารณชนได้รับรู้ และเป็นฐานข้อมูลสำคัญให้ผู้สนใจและนักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา ได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้อ้างอิงได้ นอกจากนี้ ยังได้รู้จักเครือข่ายนักวิชาการท้องถิ่นที่เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม จารีตประเพณี และเครือข่ายผู้นำชุมชนจากชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศในขณะเก็บข้อมูล และได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ ตลอดจนภารกิจงานของกรมศิลปากรให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงคนทุกเพศทุกวัยได้อย่างรวดเร็ว และสามารถสื่อสารโต้ตอบได้ทันที ทำให้ร่นระยะเวลาในติดต่อสื่อสารหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ให้สามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชุมชน และมรดกวัฒนธรรมจากชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นทั้งสองส่วนนี้ สามารถเป็นข้อมูลทางวิชาการให้แก่ผู้สนใจศึกษาเรื่องดังกล่าวสามารถนำไปใช้ศึกษาเพิ่มเติมและอ้างอิงในงานวิชาการได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการประชาสัมพันธ์เพื่อต่อยอดเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เช่นกัน

ส่วนการเผยแพร่องค์ความรู้และการกิจต่าง ๆ ของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ และกรมศิลปากร ในสังคมออนไลน์นั้น สามารถเข้าถึงสาธารณชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และทำให้เกิดช่องทางสื่อสารระหว่างประชาชนและองค์กรโดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนที่ซับซ้อน และทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจถึงลักษณะการทำงานและผลงานด้านวิชาการของกรมศิลปากร โดยเฉพาะเรื่องการอนุรักษ์สืบทอดหนังสือเก่าทรงคุณค่า ที่ประชาชนทั่วประเทศสามารถมีส่วนร่วมในการขออนุญาตจัดพิมพ์ได้ตามวาระต่าง ๆ เช่น งานมงคล งานอวมงคล จัดพิมพ์เพื่อเป็นแบบเรียน เป็นวิทยาทาน หรือเพื่อจำหน่าย เป็นต้น โดยหนังสือส่วนหนึ่งที่ถูกจัดพิมพ์จะมอบให้กรมศิลปากรดูแลต่อไป

การเผยแพร่งานด้านมรดกวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตเหล่านี้ ยังเป็นการเพิ่มเครือข่ายทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะเครือข่ายวิชาการท้องถิ่น และเครือข่ายภาคสังคม ให้เป็นพันธมิตรกับกรมศิลปากรในระยะยาวได้อีกด้วย

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๑. การค้นคว้าข้อมูลเพื่อจัดทำต้นฉบับบทความต่าง ๆ ต้องใช้เวลาและละเอียดรอบคอบ และใช้เวลาในการค้นเอกสารที่มีความซับซ้อน โดยต้องใช้ระเบียบวิธีและกระบวนการค้นคว้าแบบเดียวกันกับการค้นคว้าหนังสือเป็นเล่ม แต่ความแตกต่างคือ การจัดทำบทความ มีจำนวนหน้าที่จำกัด ทำให้ต้องสรุปเนื้อหาให้กระชับ เข้าใจง่าย และหาภาพประกอบที่แสดงให้เห็นบริบททั้งหมดของเนื้อหาในจำนวนหน้าที่จำกัด ส่วนการจัดทำบทความเพื่อเผยแพร่ในสื่อออนไลน์นั้น ต้องสรุปข้อมูลให้มีความกระชับ และใช้เทคนิคทางศิลปกรรมและทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดวางภาพและเนื้อหาด้วยตัวเอง ต่างจากการส่งต้นฉบับหนังสือให้โรงพิมพ์เนื่องจากทางโรงพิมพ์มีนักออกแบบศิลปกรรมที่เชี่ยวชาญในการจัดวางรูปแบบรูปเล่ม ทำให้การจัดทำข้อมูลลงสื่อออนไลน์ต้องใช้ทักษะและจัดหาอุปกรณ์ในการจัดทำด้วยตนเอง

๒. การจัดทำวีดิทัศน์เพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการและการกิจของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ และกรมศิลปากร มีความยุ่งยากซับซ้อนอย่างมาก ในการวางแผนโครงเรื่อง การจัดเตรียมเนื้อหา สถานที่ถ่ายทำ และการจัดทำดนตรีประกอบ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องทำด้วยตนเองเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์เพลง นอกจากนี้ การตัดต่อวีดิทัศน์มีความซับซ้อนและมีกระบวนการหลายขั้นตอน ทั้งต้องพยายามทำให้วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ ทันสมัย เท่ทันสมัย และต้องตัดต่อความยาวของวีดิทัศน์ตามที่ได้รับแนะนำจากเจ้าที่เว็บไซต์ยูทูบว่าไม่ควรเกิน ๑๕ นาที เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้กดรับชมและกดติดตามต่อจึงต้องใช้ระยะเวลาตัดต่อนานเพื่อให้สื่อที่จัดทำออกมาสมบูรณ์และมีคุณภาพ ส่วนการเลือกแพลตฟอร์มที่จะนำข้อมูลเผยแพร่ให้เข้าถึงสาธารณชนอย่างกว้างขวางต้องนำข้อมูลเข้าเผยแพร่หลายช่องทาง โดยช่องทางยูทูบจะต้องนำส่งกลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ต้องประสานเจ้าหน้าที่หลายขั้นตอน ส่วนทางเฟซบุ๊กแฟนเพจของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์นั้นสามารถทำได้ทันที

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๑

๑. การเดินทางไปสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนาม มีกรอบเรื่องระยะเวลาและงบประมาณที่จำกัด ทำให้บางครั้งไม่สามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่มีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมได้ ข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่จึงมาจากเอกสารทางวิชาการหรือการสัมภาษณ์ โดยไม่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง และต้องติดต่อประสานหน่วยงานและบุคคลในพื้นที่เพื่อขอความอนุเคราะห์ภาพประกอบประเพณีสำคัญต่าง ๆ มาใช้ในการจัดพิมพ์หนังสือ

๒. ด้วยระยะเวลาที่จำกัดในการลงพื้นที่ภาคสนาม ทำให้ต้องเลือกเฉพาะสถานที่สำคัญที่จำเป็นต้องถ่ายภาพประกอบเท่านั้น ไม่สามารถสำรวจเพิ่มเติมได้อย่างเต็มที่ และมีเวลาค่อนข้างน้อยที่จะเข้าพบบุคคลที่จะให้สัมภาษณ์ จึงแก้ปัญหาโดยการติดต่อสัมภาษณ์เพิ่มเติมทางโทรศัพท์ภายหลัง

๓. โดยปกติเจ้าหน้าที่ถ่ายภาพในการออกสำรวจภาคสนามมีเพียง ๑ คน แต่มีผู้เก็บข้อมูลลงพื้นที่หลายคน จึงต้องจัดสรรเวลาที่ต้องใช้เจ้าหน้าที่ถ่ายภาพ ซึ่งมีบางกรณีที่ไม่สามารถจัดสรรเวลาได้ เนื่องจากแยกกันลงพื้นที่ ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าหัวข้อนั้น ๆ ต้องถ่ายภาพและจัดหาอุปกรณ์ถ่ายภาพประกอบด้วยตนเอง บางครั้งอาจได้ภาพที่ไม่คมชัดหรือสวยงามเท่ากับเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญในการถ่ายภาพโดยตรง ทำให้นักอักษรศาสตร์ที่ลงพื้นที่ภาคสนามต้องศึกษาวิธีการถ่ายภาพและจัดหาอุปกรณ์ถ่ายภาพโดยใช้ทุนทรัพย์ของตัวเอง

๔. ปัญหาเรื่องงบประมาณในการจัดพิมพ์ เนื่องจากมีงบประมาณที่จำกัด จำนวนหน้าที่จะพิมพ์เผยแพร่จึงมีจำกัด และจำนวนหน้าสีก็มีจำกัด ต้องคำนวณว่าเนื้อหาแต่ละบทควรมีกี่หน้า ต้องนำเสนอข้อมูลที่มีรายละเอียดมากให้กระชับ และจัดวางภาพประกอบให้ตรงกับหน้าที่กำหนดให้เป็นภาพสีให้ได้มากที่สุด และต้องสอดคล้องกับเนื้อหาในบทความนั้น ๆ

๕. การจัดทำบทความลงสื่อออนไลน์ ต้องคิดหัวข้อให้น่าสนใจ และเข้ากับสถานการณ์ รวมทั้งต้องใช้ทักษะการเขียน การบรรยายภาพ และการตกแต่งภาพให้มีความน่าสนใจ และมีจำนวนหน้าที่เหมาะสม เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มคนทุกเพศทุกวัยและกระตุ้นให้อ่านส่งต่อบทความออกไปในสังคมออนไลน์มากขึ้น

ส่วนที่ ๒

๑. ปัญหาเรื่องการขาดทักษะและประสบการณ์ในการคิดโครงเรื่องและวิธีการนำเสนอให้น่าสนใจ ดึงดูดผู้ชมให้ชมจนจบรายการ เพื่อให้ผู้ชมมีความสนใจที่จะกระจายข้อมูล (Share) ต่อไปยังบัญชีผู้ใช้ของตนในสื่อออนไลน์ เนื่องจากความสนใจของประชาชนเกี่ยวกับกรมศิลปากรอยู่ในวงจำกัด จึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการนำเสนอให้หลากหลายมากขึ้น

๒. การถ่ายทำวีดิทัศน์นั้น ใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน เนื่องจากปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้เช่น ปัญหาจากสภาพอากาศ เสี่ยงรบกวน ทำให้ต้องถ่ายทำซ้ำหลายครั้ง รวมถึงต้องทำการถ่ายทำสถานที่โดยรอบให้ครบถ้วนเพื่อให้ได้ฉากที่เหมาะสมและตรงตามคำบรรยาย

๓. ปัญหาเรื่องการขาดทักษะ คือ ทักษะที่ใช้ในการถ่ายทำ การเลือกมุมกล้อง การจัดแสง ขาดทักษะเรื่องการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยี เช่น การใช้กล้อง การใช้ไมค์อัดเสียง หรือทักษะด้านการตัดต่อวีดิทัศน์ และการจัดทำดนตรีประกอบ ที่ต้องอาศัยความรู้ด้านเทคโนโลยีและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องพัฒนาจนเกิดทักษะนั้น ๆ จึงต้องใช้เวลาในการศึกษาทำความเข้าใจเพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์

๔. ปัญหาเรื่องการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดทำวิดีโอ และลงข้อมูลออนไลน์อย่างต่อเนื่อง บางกรณีต้องขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้มา ถ่ายทำ ตัดต่อ และลงข้อมูลทางเว็บไซต์ยูทูบของกรมศิลปากรให้ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ จึงต้องแก้ปัญหาโดย การศึกษาเรียนรู้และจัดทำด้วยตนเอง จากนั้นจึงส่งไฟล์วิดีโอและภาพปกวิดีโอให้เจ้าหน้าที่กลุ่มเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์นำข้อมูลเข้าสู่เว็บไซต์ยูทูบของกรมศิลปากรให้อีกที ซึ่งไม่สามารถลงได้ทันที เนื่องจากต้องรอให้ เจ้าหน้าที่กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มีเวลาว่างจึงจะสามารถลงให้ได้

๙. ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ ๑

๑. ผู้ค้นคว้าเรียบเรียงควรทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนหรือเรื่องราวที่ต้องการศึกษา รวมถึงหาชื่อบุคคลและช่องทางติดต่อบุคคลที่จะให้สัมภาษณ์ ศึกษาเส้นทาง ระยะเวลาในการเดินทาง เพื่อวางแผนก่อนออกเดินทางและนัดหมายกับบุคคลหรือหน่วยงานที่จะเข้าไปสัมภาษณ์และลงพื้นที่ศึกษาเก็บ ข้อมูล

๒. ผู้ค้นคว้าเรียบเรียงเรื่องราววิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ควรมีความรู้ความเข้าใจใน สังคมพหุวัฒนธรรมและเข้าใจภาษาถิ่นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ และควรมีที่ปรึกษาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับชุมชนนั้น ๆ โดยตรง

๓. หากได้รับมอบหมายให้ศึกษาเกี่ยวกับจารีตประเพณีมรดกวัฒนธรรมที่สำคัญ ควรจัดสรรเวลาและหา บงบประมาณเพื่อเดินทางไปร่วมกิจกรรม ประเพณี พิธีกรรม ต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อสร้างประสบการณ์ตรงด้วยตัวเอง และเพื่อเก็บข้อมูล และภาพถ่ายของประเพณี พิธีกรรมนั้น ๆ ไว้เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำต้นฉบับ

ส่วนที่ ๒

๑. ควรวางแผนคิดโครงเรื่อง (Content) และบทให้น่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจจากสาธารณชน และเพื่อเผยแพร่ความรู้จากกรมศิลปากรให้เข้าถึงกลุ่มคนที่หลากหลายมากขึ้น

๒. ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์ให้มีความทันสมัย มีวิธีการ นำเสนอให้มีความเข้าใจง่าย สามารถรับชมได้ทุกเพศทุกวัย และหลากหลายรูปแบบ โดยไม่ควรให้มีความยาวเกิน ๑๕ นาที หรือทำในรูปแบบวิดีโอสั้น ๆ อธิบายเฉพาะเรื่องสั้น ๆ ไม่เกิน ๒ นาที หรือจัดรายการพุดคุยแบบ สบาย ๆ (podcast) เกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรม จารีตประเพณี และผลงานหรือภารกิจของสำนักวรรณกรรมและ ประวัติศาสตร์เป็นประจำ เพื่อสร้างฐานผู้ติดตามระยะยาว

๓. ควรปรับวิธีการเผยแพร่ข้อมูลให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและง่ายขึ้น ซึ่งปัจจุบันสำนัก วรรณกรรมและประวัติศาสตร์ได้มีการจัดทำเฟซบุ๊กแฟนเพจ ชื่อ “สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์” และเผยแพร่วิดีโอในเว็บไซต์ยูทูบ ช่อง “กรมศิลปากร” แล้ว ๒ ช่องทาง แต่ควรเพิ่มช่องทางอื่น ๆ ที่เป็น ที่นิยมและมีฐานผู้ใช้งานออนไลน์จำนวนมาก เช่น Twitter, Instagram, TikTok เป็นต้น

๔. ควรสร้างพันธมิตรที่มีฐานผู้ติดตามมากในสังคมออนไลน์ และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้มีชื่อเสียง เหล่านั้นช่วยกระจายช่องทางการสื่อสารออนไลน์ของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ และกรมศิลปากร ไปยังฐานผู้ติดตาม หรือขอความอนุเคราะห์ให้มาปรากฏตัวในสื่อออนไลน์ของสำนักวรรณกรรมและ ประวัติศาสตร์ และสื่อออนไลน์ของกรมศิลปากร เพื่อช่วยเพิ่มผู้ติดตาม

๕. เชิญผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำสื่อออนไลน์มาให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานด้านการเผยแพร่ความรู้ในสื่อออนไลน์ และจัดหาสถานที่ถ่ายทำ (Studio) ที่มีอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ฉาก ไฟ ไมค์โครโฟน กล้อง เป็นของส่วนกลาง โดยจัดสรรเวลาให้เจ้าหน้าที่เข้าใช้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานได้

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ส่วนที่ ๑

- บทความเรื่อง “คนเมืองลิง” จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือปกิณกศิลป์วัฒนธรรม เล่ม ๒๔ จังหวัดลพบุรี พ.ศ. ๒๕๖๑

- บทความเรื่อง “ญัฮกุร : คนแห่งขุนเขา” จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือปกิณกศิลป์วัฒนธรรม เล่ม ๒๕ จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒

- บทความเรื่อง “ประวัติศาสตร์ชุมชนคนจีนบางหลวง” จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือปกิณกศิลป์วัฒนธรรม เล่ม ๒๖ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๖๓

- บทความเรื่อง “ไทยทรงดำ : วิถีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทชุมชนวัดใหม่บางปิ่น” จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือปกิณกศิลป์วัฒนธรรม เล่ม ๒๗ จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. ๒๕๖๔

- บทความเรื่อง “ชุมชนญวนอยุธยา : อ่านอดีต พินิจปัจจุบัน” จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือปกิณกศิลป์วัฒนธรรม เล่ม ๒๘ จังหวัดอยุธยา พ.ศ. ๒๕๖๕

- บทความเรื่อง “ผีในนา เทวดาในข้าว พิธีกรรม ความเชื่อ พุทธ-ผี วิถีชาวนา : ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ชาวนากลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านลวะบ้านมิดหลวง และชาวนาบ้านท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่” จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือนานาสาระวัฒนธรรมไทย เล่ม ๔ พ.ศ. ๒๕๖๒

- บทความเรื่อง “ลอยกระทงภาคเหนือ” จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือลอยกระทง เผาเทียนเล่นไฟ สุโขทัยเมืองมรดกโลก พ.ศ. ๒๕๖๓

- บทความเรื่อง “ม้า : จากแข่งกรีสู่ลำนานาและสยาม” จัดพิมพ์เผยแพร่ในนิตยสารศิลปากร ฉบับเดือนกันยายน - ตุลาคม ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๕

- องค์ความรู้เรื่อง “หย่าฉ่า ความเป็นมาและความหมายที่แปรเปลี่ยน” เผยแพร่ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจ “สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์” พ.ศ. ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒

- ประชาสัมพันธ์หนังสือจากสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ในศูนย์หนังสือกรมศิลปากร เผยแพร่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์” เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/100064866001042/videos/509289730074190> และเผยแพร่ทางเว็บไซต์ยูทูบ ช่อง “กรมศิลปากร” พ.ศ. ๒๕๖๔ เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=RmE5DQLQscE&t=79s>

- โครงการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ต้นฉบับหนังสือเก่าทรงคุณค่าเพื่อให้สาธารณชนจัดพิมพ์ในโอกาสต่างๆ เผยแพร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์” เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/100064866001042/videos/243997357057418> และเผยแพร่ในเว็บไซต์ยูทูบช่อง “กรมศิลปากร” เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=E6fLFSXiS8Y>

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวพลอยชมพู ยามะเพวัน)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวอิสริย์ อีระเดช)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นางสาวฉัตรภรณ์ จินดาเดช)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นางสาวศิริรัตน์ ทวีทรัพย์)

ผู้อำนวยการสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้ม คำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๓

๑. เรื่อง งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี และงานตรวจสอบ พิจารณา
ข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ กรกฎาคม ๒๕๖๑ - ธันวาคม ๒๕๖๕

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
๒. ความรู้ด้านจารีตประเพณีไทยและพระราชพิธีในราชสำนักไทย
๓. ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบจากสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๔. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะไทยและท้องถิ่น
๕. ความรู้ ทักษะ หลักการใช้ภาษาไทย และราชาศัพท์

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

ผลงานชิ้นนี้ แบ่งการนำเสนอออกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า และตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี จากพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในรัชกาลที่ ๒” และ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในรัชกาลที่ ๕” เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือ เรื่อง “ประมวลบทความเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก”

- พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในสมัยรัชกาลที่ ๒ เป็นเนื้อความตอนหนึ่งในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ ใน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ที่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว ๙ ครั้ง โดยตรวจสอบชำระจากฉบับที่จัดพิมพ์ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๗ ครั้งที่ ๘ และครั้งที่ ๙ ซึ่งคงเนื้อหาและเชิงอรรถที่จัดทำโดยสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และเชิงอรรถที่เพิ่มเติมในฉบับที่พิมพ์ครั้งที่ ๘ โดยคงการสะกดชื่อบุคคลและสถานที่ไว้ตามการจัดพิมพ์ครั้งที่ ๑ แต่ปรับวรรคภาษาในเนื้อหาให้ถูกต้องตามกาลสมัยพร้อมจัดทำเชิงอรรถอธิบายเพิ่มเติม และแก้ไขสัญลักษณ์ของเชิงอรรถที่มีการจัดทำเพิ่มเติมหลายครั้งให้เข้าใจง่ายขึ้น โดยเชิงอรรถที่จัดทำขึ้นใหม่ในการจัดพิมพ์ชิ้นในเล่มนี้จะใช้ต่อท้ายว่า - สวป.

เนื้อหากล่าวถึงลักษณะการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในรัชกาลที่ ๒ ซึ่งกระทำตามตำราพระราชพิธีบรมราชาภิเษกซึ่งดัดเป็นแบบแผนไว้ในสมัยรัชกาลที่ ๑ แต่มีการเปลี่ยนแปลงข้อหนึ่งคือ ย้ายสถานที่จัดมาที่พระราชพิธีที่พระราชมณเฑียรหมู่พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน ด้วยพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๑ แทนที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยที่ถูกไฟไหม้นั้นเป็นที่ประดิษฐานพระบรมศพของรัชกาลที่ ๑ โดยเริ่มจากการพระราชพิธีจารึกพระสุพรรณบัฏ พระราชมณเฑียรหมู่เครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์ เครื่องประกอบพระราชอิสริยยศ เมื่อถึงฤกษ์บรมราชาภิเษกจึงเชิญเปลี่ยนเครื่องทรงเพื่อให้พระราชมณเฑียรหมู่สร้างพระมูรธาภิเษก ณ มณฑลพระกระยาसनา หลังจากนั้นประทับบนพระที่นั่งอัฐทิศ พระราชมณเฑียรหมู่ทั้ง ๘ ถวายน้ำสังข์ เริ่มแต่ทิศบูรพาเวียนไปครบทั้ง ๘ ทิศ จากนั้นเสด็จไปยังพระที่นั่งภัทรบิฐ รับการทูลเกล้าฯ ถวายพระสุพรรณบัฏและเครื่องราชกกุธภัณฑ์ พระมหाराชครูถวายพระพร

จากนั้นจึงมีพระปฐมบรมราชโองการแก่พระมหाराชครู จากนั้นข้าราชการฝ่ายหน้าถวายแผ่นดิน ปราสาทราชมนเฑียร พระราชพาหนะ พระราชศาสตราวุธ และราชสมบัติทั้ง ๑๒ พระคลัง ฯลฯ เมื่อถึงฤกษ์เฉลิมพระราชมนเฑียร จึงเสด็จยังพระที่นั่งจักรพรรดิพิมานเพื่อประกอบพระราชพิธีเฉลิมพระราชมนเฑียร ต่อมาเป็นการพระราชพิธีเสด็จเลียบพระนครโดยขบวนพยุหยาตราทางสถลมารค และเสด็จกลับคืนสู่พระบรมมหาราชวัง เป็นการเสร็จสิ้นพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในสมัยรัชกาลที่ ๒

- พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นเนื้อความตอนหนึ่งในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ ใน รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ที่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว ๕ ครั้ง โดยทุกครั้งยึดตามข้อความที่ปรากฏในฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ ซึ่งเมื่อตรวจสอบคำนำ พบว่าในฉบับการพิมพ์ครั้งที่ ๑ นั้นจัดพิมพ์ขึ้นอย่างเร่งรีบและมีทันได้ตรวจสอบต้นฉบับ จึงได้ทำการตรวจสอบจากเอกสารต้นฉบับที่เป็นฉบับพิมพ์ที่ดีที่เก็บรักษาไว้ที่หอสมุดดำรงราชานุภาพ และเอกสารไมโครฟิล์มจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ พบว่าต้นฉบับที่จัดพิมพ์เผยแพร่ทั้ง ๕ ครั้งที่ผ่านมา นั้น มีเนื้อหาสำคัญบางช่วงที่ขาดหายไป และเมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าสอดคล้องกับข้อความที่ปรากฏในฉบับพิมพ์ที่ดีที่เก็บรักษาไว้ที่หอสมุดดำรงราชานุภาพ จึงได้นำข้อความส่วนนั้นมาใส่เพิ่มเติมไว้ในการจัดพิมพ์ในหนังสือ “ประมวลบทความเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก” เพื่อให้ข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์ พร้อมทั้งปริวรรตภาษาในเนื้อหาให้ถูกต้องตามกาลสมัย โดยคงการสะกดชื่อบุคคลและสถานที่ไว้ตามการจัดพิมพ์ครั้งที่ ๑ มีการจัดทำเชิงอรรถอธิบายเพิ่มเติม และแก้ไขสัญลักษณ์ของเชิงอรรถที่มีการจัดทำเพิ่มเติมหลายครั้งให้เป็นระเบียบแบบแผนที่เข้าใจง่าย โดยเชิงอรรถที่จัดทำขึ้นใหม่ในการจัดพิมพ์ขึ้นในเล่มนี้จะใช้ตัวย่อว่า - สวป.

เนื้อหาสำคัญ เป็นการอธิบายการประกอบการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกและการพระราชพิธีเสด็จฯ เลียบพระนคร ซึ่งเป็นระเบียบแบบแผนเดิมที่ยึดตามแบบแผนที่ตั้งไว้ในสมัยรัชกาลที่ ๑ และที่จัดตั้งขึ้นเพิ่มเติมในสมัยรัชกาลที่ ๔ คือมีการเพิ่มพิธีสงฆ์เข้ามาประกอบกับพิธีพราหมณ์ นอกจากนี้ยังมีระเบียบพิธีการอื่น ๆ ที่เพิ่มเติมขึ้นภายหลัง มีการแก้ระเบียบพระปรมาภิไธยที่จารึกในพระสุพรรณบัฏ แก้ระเบียบพิธีการ แก้เสวตฉัตร เปลี่ยนพระที่นั่งอัฐทิศและพระที่นั่งภัทรบิฐ เพิ่มเครื่องแต่งพระแท่นมณฑล อนึ่ง ในรัชกาลที่ ๕ มีการจัดการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ๒ ครั้ง เนื่องจากครั้งที่ทรงรับสิริราชสมบัตินั้นทรงมีพระชนมพรรษา ๑๖ พรรษา ยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะ สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) จึงได้เป็นผู้สำเร็จราชการ ต่อมาเมื่อทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๒๐ พรรษา ทรงพระผนวชตามโบราณราชประเพณี เมื่อทรงลาสิกขาจึงได้เสด็จกลับคืนสู่พระมหาเศวตฉัตร และโปรดฯ ให้มีการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นครั้งที่ ๒ ต่อด้วยการพระราชพิธีเฉลิมพระราชมนเฑียร และการพระราชพิธีเสด็จฯ เลียบพระนคร เพื่อเป็นการประกาศการขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์โดยสมบูรณ์

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

สาระสำคัญของการปฏิบัติงาน คือ การตรวจสอบพิจารณาข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ ส่งเรื่องขอพระราชทานนามอาคาร สถานที่ สิ่งก่อสร้าง และสิ่งทีจัดสร้างขึ้นเป็นที่ระลึกเนื่องในวาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของชาติ คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตามที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องหรือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานเรื่องแจ้งขอความอนุเคราะห์ให้กรมศิลปากรพิจารณาตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริง พิจารณาความเหมาะสม และเสนอข้อคิดเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย โดยจะต้องตรวจสอบพิจารณาข้อมูลทั้งในแง่ศักยภาพของหน่วยงานเจ้าของเรื่องที่จะขอพระราชทานนามอาคาร สถานที่ หรือสิ่งปลูกสร้างของสถานที่ราชการ ในแง่ของเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ที่จะขอพระราชทาน และในแง่ของความถูกต้องเหมาะสมของชื่อที่จะขอพระราชทานตามหลักภาษาและเกณฑ์ที่สำนักพระราชวังกำหนดไว้

ผลงานในส่วนที่ ๒ มี ๖ เรื่อง ได้แก่

- การพิจารณาความเหมาะสมพร้อมระบุคำอ่านชื่อที่จะขอพระราชทานสำหรับทางพิเศษสายศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ที่เป็นทางพิเศษยกระดับ ๖ ช่องจราจรจากบางนา กรุงเทพมหานคร สิ้นสุดที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้ใช้บริการในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๙ และมีความเห็นสิ้นสุดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕

- การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานและอักษรพระนามาภิไธย “สธ” ประดับที่อาคารศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสูง สาขามะเร็ง จำนวน ๑ หลัง ตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๒ และทำเรื่องขอส่งชื่อให้พิจารณาใหม่ เนื่องจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเงินสมทบทุนจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ มีความเห็นสิ้นสุดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕

- การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานชื่อสวนสาธารณะแห่งใหม่ ตั้งอยู่ที่เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ส่งมาเพื่อขอให้พิจารณาชื่อสวนสาธารณะแห่งใหม่ที่สร้างขึ้นในโครงการก่อสร้างสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ดำเนินการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๔

- การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานตราไปรษณียากรที่ระลึก ๑๐๐ ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดทำดวงตราไปรษณียากรขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ดำเนินการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕

- การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานตราไปรษณียากรที่ระลึก ๑๐๐ ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชุดที่ ๒ โดยบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดทำดวงตราไปรษณียากรขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ดำเนินการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕

- การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานนามพระพุทธรูปวัดหนองหว้า จังหวัดระยอง โดยวัดหนองหว้า จังหวัดระยอง ได้จัดสร้างพระพุทธรูปปางไสยาสน์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเพื่อเป็นพระราชากุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงมีความประสงค์ที่จะขอพระราชทานนามเพื่อเป็นสิริมงคลแก่วัดหนองหว้า

ขั้นตอนการดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. สืบค้นเอกสารที่จะทำการตรวจสอบชำระ ว่ามีเนื้อหาอย่างไร เคยจัดพิมพ์เผยแพร่มาแล้วกี่ครั้ง และเลือกต้นฉบับที่จะนำมาใช้อ้างอิงในการตรวจสอบชำระ โดยตรวจสอบจากเอกสารไมโครฟิล์มจากหอจดหมายเหตุ เอกสารต้นฉบับตัวพิมพ์ดีดจากหอสมุดตำราพระราชานุญาต และหนังสือพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ฉบับต่าง ๆ ที่เคยจัดพิมพ์มาก่อน

๒. พิจารณาการใช้อักษรวิธีที่จะนำมาใช้ในการจัดพิมพ์ว่าจะคงอักษรวิธีโบราณหรือใช้ตามการสะกดในปัจจุบัน

๓. จัดทำเชิงอรรถอธิบายข้อมูลเพิ่มเติม และพิจารณาเชิงอรรถที่เคยมีการอธิบายมาแล้ว ในการจัดพิมพ์ฉบับต่าง ๆ โดยจัดทำสัญลักษณ์ของเชิงอรรถเก่าและเชิงอรรถที่จัดทำเพิ่มเติม แล้วชี้แจงไว้ในคำนำ เพื่อให้รายละเอียดแก่ผู้อ่าน และไม่ทำให้เกิดความสับสน

๔. ประมวลข้อมูลทั้งหมดและตรวจสอบความถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์

๕. นำเสนอข้อมูลที่เรียบเรียงแล้วให้ผู้บังคับบัญชา ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านจารีตประเพณีของกรมศิลปากร พิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา เชิงอรรถ และดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจึงนำเสนออธิบดีกรมศิลปากรเพื่อขออนุมัติการจัดพิมพ์

๙. ตรวจสอบพิสูจน์อักษรและควบคุมการจัดพิมพ์จนแล้วเสร็จตามกระบวนการขั้นตอนการจัดพิมพ์ และตรวจรับหนังสือ

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ตรวจสอบข้อมูล หลักฐาน เอกสารต่าง ๆ ที่ได้รับจากหน่วยงานที่ขอความอนุเคราะห์

๒. พิจารณาความเหมาะสมของสถานที่หรือสิ่งที่จะจัดทำขึ้นเพื่อขอพระราชทานนาม โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการจัดสร้าง รูปแบบการจัดสร้าง ประวัติความเป็นมาของสถานที่วาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ชื่อที่หน่วยงานนั้น ๆ เสนอขึ้นเพื่อทูลเกล้าฯ ประกอบพระบรมราชวินิจฉัยในการขอพระราชทานนาม อักษรวิธี การสะกด คำอ่าน ความหมายของชื่อที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของชาติ และสอดคล้องกับวาระที่ขอมาหรือไม่ โดยการค้นคว้าข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๓. หากชื่อที่หน่วยงานนำเสนอมาไม่เหมาะสม สมพระเกียรติ หรือสอดคล้องกับวาระโอกาสที่จะขอพระราชทานนาม ผู้รับผิดชอบพิจารณาเรื่องดังกล่าว จะติดต่อประสานกับหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อแนะนำการตั้งชื่อที่เหมาะสมใหม่ โดยบางครั้งจะตั้งชื่อใหม่ส่งให้กับหน่วยงานนั้น ๆ ในกรณีที่ตั้งใหม่จะพิจารณาจากรากศัพท์ของคำ ความหมาย ความสละสลวยของภาษาให้แก่หน่วยงานนั้น ๆ ด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติจะเป็นการประสานภายใน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานที่ขอความอนุเคราะห์

๔. ประสานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเพื่อตรวจสอบชื่อที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อยุติที่สิ้นสุดตรงกันทั้งสองหน่วยงาน โดยประสานเป็นการภายใน เนื่องจากไม่มีการจัดประชุมร่วมกันของสองหน่วยงาน และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานที่ขอความอนุเคราะห์

๕. ส่งข้อมูลที่พิจารณาแล้วให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อตอบหน่วยงานที่ขอความอนุเคราะห์

เป้าหมายของงาน

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

ต้นฉบับการตรวจสอบชำระ เรื่อง “พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในรัชกาลที่ ๒” และ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษกในรัชกาลที่ ๕” มีเนื้อหาที่ความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีการจัดทำเชิงอรรถ คำอธิบาย ที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณีสำคัญของชาติ และสามารถนำไปอ้างอิงในงานวิชาการได้

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล และพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องเหมาะสมของชื่อที่จะขอพระราชทานนาม และส่งข้อพิจารณาดังกล่าวให้แก่หน่วยงานเจ้าของเรื่องหรือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีรวบรวมเสนอขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

การจัดทำคำอธิบายและการตรวจสอบชำระ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในรัชกาลที่ ๒” และ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในรัชกาลที่ ๕” จากพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ จัดพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือ เรื่อง “ประมวลบทความเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก” จำนวน ๔๒ หน้า

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

ตรวจสอบข้อมูลเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย จำนวน ๖ เรื่อง

- เรื่องที่ ๑ การพิจารณาความเหมาะสมพร้อมระบุคำอ่านชื่อที่จะขอพระราชทานสำหรับทางพิเศษสายศรีรัช - วงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ทำการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นทั้งหมดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ จำนวน ๕ ครั้ง

- เรื่องที่ ๒ การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานและอักษรพระนามาภิไธย “สธ” ประดับที่อาคารศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสูง สาขามะเร็ง ทำการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นทั้งหมดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ จำนวน ๔ ครั้ง

- เรื่องที่ ๓ การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานชื่อสวนสาธารณะแห่งใหม่ ตั้งอยู่ที่ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร โดยสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ เรื่อง ทำการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นทั้งหมด ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ จำนวน ๒ ครั้ง

- เรื่องที่ ๔ การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานตราโปรชนียากรที่ระลึก ๑๐๐ ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ครั้ง

- เรื่องที่ ๔ การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานตราโปรชนียากรที่ระลึก ๑๐๐ ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชุดที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ครั้ง

- เรื่องที่ ๖ การพิจารณาความเหมาะสมในการขอพระราชทานนามพระพุทธรูปวัดหนองหัว จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ครั้ง

เชิงคุณภาพ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

ข้อมูลด้านโบราณราชประเพณีที่เป็นเอกสารเก่าทรงคุณค่าได้ถูกตรวจสอบชำระให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีการปรับปรุงอักษรวิธีการสะกดให้เป็นปัจจุบัน และจัดทำเชิงอรรถ และคำอธิบายเพิ่มเติม ก่อนทำการจัดพิมพ์เผยแพร่

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

ได้ข้อคิดจากการตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในการขอพระราชทานนามอาคาร สถานที่หรือสิ่งปลูกสร้างของทางราชการ เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของเรื่อง หรือสำนักงานเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีรวบรวมเพื่อนำเสนอขึ้นทูลเกล้าฯ ประกอบพระบรมราชวินิจฉัยในการขอพระราชทานนาม

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าด้านโบราณราชประเพณีของชาติ โดยเฉพาะเรื่องพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในรัชกาลที่ ๕ ที่ได้ค้นพบข้อมูลที่ตกหล่นไป จึงได้นำข้อมูลที่พบมาใส่เพิ่มเติมไว้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้สู่สาธารณชน สถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณราชประเพณีของชาติต่อไป และได้รับเลือกให้จัดพิมพ์เป็นหนังสือที่ระลึกเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวาระสำคัญของชาติ

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

เป็นการช่วยลดพระราชภาระของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ ก่อนมีพระบรมราชวินิจฉัยพระราชทานนามอาคาร สถานที่ หรือสิ่งปลูกสร้างของทางราชการ และเป็นตัวอย่างกรณีศึกษาให้นักอักษรศาสตร์ในสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ได้ใช้เป็นแนวทางในการให้ข้อคิดเห็นแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งเรื่องมาขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริง และพิจารณาให้ข้อคิดเห็นในการขอพระราชทานนามต่อไป

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

เนื้อหาที่ทำการตรวจสอบชำระมีการจัดพิมพ์มาแล้วหลายครั้ง แต่เป็นข้อมูลชุดเดียวกันที่มีข้อความตกหล่น ทำให้ต้องสืบค้นจากเอกสารต้นฉบับตัวพิมพ์ดีด และเอกสารไมโครฟิล์ม ซึ่งต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนกว่าจะได้พบต้นฉบับที่มีข้อความสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบชำระ นอกจากนี้ เรื่องที่ทำการตรวจสอบชำระเคยถูกจัดพิมพ์เผยแพร่มาแล้วหลายครั้ง และมีการทำเชิงอรรถที่เป็นประโยชน์ไว้หลายส่วน ทำให้ต้องมาประมวลเชิงอรรถจากต้นฉบับต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดพิมพ์ พร้อมกับทำเชิงอรรถเพิ่มเติม โดยต้องจัดรูปแบบของเชิงอรรถให้มีระเบียบแบบแผนที่สามารถแสดงให้เห็นว่าเป็นเชิงอรรถที่ถูกจัดทำไว้ในการจัดพิมพ์ครั้งใด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านที่ต้องการนำไปใช้อ้างอิงในงานวิชาการ

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

ต้องทำการตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริง และความถูกต้องเหมาะสมของชื่อที่ส่งมาให้พิจารณา ทั้งการตรวจสอบด้านภาษา ประวัติความเป็นมาของหน่วยงาน วัตถุประสงค์ในการจัดสร้างและการขอพระราชทานนาม โดยต้องทำการตรวจสอบพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถาบันสำคัญของชาติ นอกจากนี้หน่วยงานเจ้าของเรื่องที่ขอความอนุเคราะห์ให้ตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล และเสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัยในการพระราชทานนามอาคาร สถานที่ สิ่งปลูกสร้าง และสิ่งทีจัดสร้างขึ้นในวาระสำคัญของชาติหลายหน่วยงาน ไม่เข้าใจแนวทางการตั้งชื่อที่จะนำขึ้นเพื่อทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานนาม ทำให้ชื่อที่ส่งเข้ามาให้พิจารณาหลายครั้งไม่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ จึงต้องทำการประสานเพื่อทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นการภายใน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้ทราบถึงแนวทางการตั้งชื่อที่จะขอพระราชทานนามให้มีความถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ผ่านการพิจารณานำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายต่อไป

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

๑. ระยะเวลาในการดำเนินการมีจำกัด เพื่อให้ต้นฉบับจัดพิมพ์ออกมาได้ทันช่วงการเฉลิมฉลองในโอกาสการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ทำให้ต้องรีบเร่งจัดหาต้นฉบับที่สมบูรณ์มาใช้เป็นต้นฉบับในการจัดพิมพ์

๒. เอกสารต้นฉบับที่จัดพิมพ์นั้นมีข้อมูลตกหล่น ทำให้ต้องสืบค้นและตรวจสอบข้อมูลต้นฉบับที่ยังไม่เคยได้รับการจัดพิมพ์เผยแพร่มาก่อน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสืบค้นและวิเคราะห์ต้นฉบับที่สมบูรณ์ว่าเป็นชุดใด

๓. เอกสารดังกล่าวเคยผ่านการจัดพิมพ์เผยแพร่มาแล้วหลายครั้ง ทำให้ต้องตรวจสอบการจัดทำเชิงอรรถในการจัดพิมพ์แต่ละครั้งและนำมาประมวลว่าการจัดทำเชิงอรรถครั้งใดที่มีการอธิบายที่เป็นประโยชน์เพื่อนำมาใส่ไว้ในเล่มที่จะทำการจัดพิมพ์ โดยต้องพยายามจัดทำสัญลักษณ์แสดงเชิงอรรถที่สามารถบอกผู้อ่านได้ว่าเป็นเชิงอรรถจากการจัดพิมพ์ครั้งใด เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความชัดเจนมากที่สุด

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

๑. มีเรื่องที่ส่งเข้ามาขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยพิจารณาในระหว่างเปลี่ยนรัชกาล ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนวิธีการทำงาน และหลักการในการขอรับพระราชทาน ทำให้ต้องทำการพิจารณาใหม่หลายครั้ง และใช้ระยะเวลานานหลายปีกว่าจะได้ข้อยุติ

๒. เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการดำเนินการในทางปฏิบัติ จากที่เดิมนั้นหน่วยงานที่จะเสนอเรื่องขอพระราชทานนาม จะส่งเรื่องให้กับคณะเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนส่งมาขอความอนุเคราะห์ให้กรมศิลปากรและสำนักงานราชบัณฑิตยสภา แต่ภายหลังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งแก่หน่วยงานต่าง ๆ ให้ส่งเรื่องมาให้กรมศิลปากรและสำนักงานราชบัณฑิตยสภาพิจารณาให้ข้อคิดเห็นจนได้ข้อยุติตรงกัน ทั้ง ๒ หน่วยงานก่อนที่จะนำข้อคิดเห็นดังกล่าวแนบส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในภายหลัง

๓. หลักการใหม่ที่ได้รับการประสานจากเจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีคือ ขอให้กรมศิลปากรและสำนักงานราชบัณฑิตยสภาพิจารณาให้ข้อคิดเห็นชื่อที่เหมาะสมที่จะใช้ในการนำเรื่องขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อขอพระราชทานนามตรงกันจำนวน ๓ ชื่อ จากเดิมที่ให้เสนอเพียง ๑ ชื่อ โดยไม่ต้องมีความเห็นเดียวกัน ซึ่งทั้งสองหน่วยงานไม่ได้มีการจัดประชุมพิจารณาร่วมกัน ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต้องประสานกับเจ้าหน้าที่จากสำนักงานราชบัณฑิตยสภาเพื่อขอทราบมติคณะกรรมการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาเพื่อให้ได้ข้อยุติตรงกัน ทำให้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนานขึ้นและยุ่งยากมากขึ้น

๙. ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

กรมศิลปากรควรทำเรื่องขอพระบรมราชานุญาต ให้นักอักษรศาสตร์ที่ค้นคว้าเรียบเรียงตรวจสอบชำระงานด้านโบราณราชประเพณี และพระราชพิธีสำคัญของชาติ หรือที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงานฝ่ายเอกสารและหนังสือที่ระลึกในงานพระราชพิธีสำคัญ ได้เข้าร่วมเก็บข้อมูลในงานพระราชพิธีต่าง ๆ เช่นเดียวกับช่างภาพ หรือนักจดหมายเหตุ หรือหากไม่สามารถทำได้ อาจทำเรื่องขอพระบรมราชานุญาตให้เจ้าหน้าที่ที่เชี่ยวชาญในสำนักพระราชวังเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำต้นฉบับที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกในวาระต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณีของชาติมีความถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุด

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีควรพิจารณาชื่อที่หน่วยงานต่าง ๆ ขอพระราชทาน อย่างน้อย ๓ ชื่อ ก่อนส่งมาให้กรมศิลปากรและสำนักงานราชบัณฑิตยสภาพิจารณาชื่อที่เหมาะสมจำนวน ๓ ชื่อ ซึ่งทั้ง ๓ หน่วยงานควรจัดประชุมเพื่อตกลงหลักการและระเบียบวิธีการใหม่ให้ลดความซับซ้อนและความไม่ชัดเจนในการทำงาน

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ส่วนที่ ๑ งานศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบชำระข้อมูลเกี่ยวกับโบราณราชประเพณี

“พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในรัชกาลที่ ๒” และ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในรัชกาลที่ ๕” ในหนังสือ เรื่อง “ประมวลบทความเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก” กรมศิลปากรจัดพิมพ์เผยแพร่ ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม และจัดพิมพ์ครั้งที่ ๒ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข) โดยคณะกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึกและจดหมายเหตุงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เพื่อจัดพิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ส่วนที่ ๒ งานตรวจสอบ พิจารณาข้อมูล เสนอข้อคิดเห็นเพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย

หนังสือราชการตอบหน่วยงานเจ้าของเรื่องที่ขอความอนุเคราะห์ให้กรมศิลปากรพิจารณาข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการขอพระราชทานนาม จำนวน ๖ เรื่อง และชื่อที่ได้รับพระราชทานจะปรากฏอยู่บนสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งที่จัดทำขึ้นในวาระนั้น ๆ

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวพลอยชมพู ยามะเพวัน)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวอิสริย์ อีรเดช)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นางสาวฉัตรภากรน์ จินดาเดช)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นางสาวศิริรัตน์ ทวีทรัพย์)

ผู้อำนวยการสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน (ระดับชำนาญการ)

๑. เรื่อง การสร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านจารีตประเพณีและวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ในระดับชาติและนานาชาติ และเผยแพร่ข้อมูลออกสู่สาธารณชนแบบบูรณาการผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาศักยภาพในการค้นคว้าและเผยแพร่ข้อมูลของนักอักษรศาสตร์กลุ่มจารีตประเพณี

๒. หลักการและเหตุผล

กลุ่มจารีตประเพณี มีภารกิจหลักในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เรียบเรียง และผลิตผลงานด้าน วัฒนธรรมและจารีตประเพณี รวมถึงตรวจสอบชำระ ปรับปรุงแก้ไขหนังสือ เอกสาร หรือข้อมูลด้านจารีต ประเพณีให้ถูกต้องสมบูรณ์สู่สาธารณชน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิง อีกทั้งเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม พิณฟู และสืบทอดธรรมเนียมประเพณีของชาติ

ในการศึกษาค้นคว้าตรวจสอบชำระข้อมูลด้านจารีตประเพณีของชาติให้มีความละเอียดรอบคอบ ถูกต้องน่าเชื่อถือ นั้น จำเป็นต้องใช้วิธีการค้นคว้าที่หลากหลาย ทั้งการค้นคว้าเอกสารหนังสือ หลักฐานทาง โบราณคดี ประวัติศาสตร์ คติชนวิทยา มานุษยวิทยา ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชพิธีในราชสำนัก วิถีชีวิตของ ชาวไทยทุกภูมิภาค ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิต ของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้บางครั้งต้องมีการลงพื้นที่เพื่อสำรวจเก็บข้อมูลตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำมา วิเคราะห์ ดังนั้น นักอักษรศาสตร์ด้านจารีตประเพณีจึงมีความจำเป็นต้องรู้จักกระบวนการค้นคว้าแบบบูรณาการ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแสวงหาเครือข่ายผู้รู้และนักวิชาการ ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพของการศึกษา ค้นคว้าและเพิ่มแหล่งข้อมูลที่ใช้ให้หลากหลายมากขึ้น

ส่วนการเผยแพร่และนำเสนอข้อมูลออกสู่สาธารณะนั้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอให้เข้ากับ กาลสมัย เนื่องจากปัจจุบันมีวิธีการเผยแพร่และเข้าถึงสาธารณชนที่หลากหลาย และรสนิยมในการเสพข้อมูลของ ผู้คนในสังคมเปลี่ยนไป โดยจะนิยมการรับข้อมูลที่เข้าถึงได้ง่าย เนื้อหาสั้น กระชับ มีภาพและเสียงประกอบ และสื่อสารได้สองทาง ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลในปัจจุบันจึงไม่จำกัดแค่เพียงการเขียนหนังสือหรือการจัดงาน เสวนาทางวิชาการเท่านั้น แต่สามารถปรับเปลี่ยนการนำเสนอในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเขียนบทความสั้น ประกอบภาพ และการจัดทำวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ในช่องทางออนไลน์ และใช้วิธีการนำเสนอแบบเป็นกันเอง แต่มีเนื้อหาที่ถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้อ่านและผู้ชมที่มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งเป็นการ ขยายเครือข่ายผู้สนใจเรื่องจารีตประเพณีของชาติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และเมื่อประชาชนสามารถเข้าถึง องค์ความรู้ที่นำเสนอ ก็จะเป็นการช่วยสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้สังคมเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ สืบทอด พิณฟู ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีของชาติ ได้รู้จักแหล่งข้อมูลทางวิชาการด้านมรดกวัฒนธรรมจารีตประเพณี จากกรมศิลปากร และอาจเล็งเห็นข้อดีของต้นทุนทางวัฒนธรรม ที่สามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาให้เกิด ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ต่อยอดทางเศรษฐกิจหรือการท่องเที่ยวได้ต่อไปในอนาคตอีกด้วย

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์

การสร้างเครือข่ายทางวิชาการด้านวัฒนธรรมจารีตประเพณีของชาติทั้งในและต่างประเทศ จะช่วยเพิ่มศักยภาพให้แก่การค้นคว้าข้อมูลให้นักอักษรศาสตร์กลุ่มจารีตประเพณีอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยเป็นจุดกึ่งกลางของแหล่งอารยธรรมของโลก คือ จีนและอินเดีย รวมทั้งเคยมีประวัติศาสตร์การโยกย้ายถิ่นฐานของผู้คนจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในช่วงหลายศตวรรษ ทำให้ประเทศไทยในปัจจุบันเป็นเมืองพหุวัฒนธรรม ดังนั้น การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจารีตประเพณีของชาติจึงจำเป็นต้องใช้หลักฐานทั้งที่พบในประเทศไทย และหลักฐานร่วมสมัยที่พบในดินแดนข้างเคียง รวมถึงเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับชนชาติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งนี้ การสร้างเครือข่ายทางวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างมาก และจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษาค้นคว้าให้ดียิ่งขึ้น จากนั้น เมื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นต้นฉบับแล้ว ยังสามารถนำเสนอข้อมูลแก่สาธารณชนด้วยวิธีการนำเสนอที่ทันสมัยและเข้าถึงง่าย ส่งผลให้ผลงานวิชาการของผู้จัดทำและหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในวงกว้างมากขึ้น

แนวความคิด

แนวความคิดสำคัญที่ทำให้คิดโครงการนี้ขึ้นเนื่องจากพบอุปสรรคในระหว่างการทำงานที่มีความซับซ้อนในการค้นคว้า และเอกสารที่พบในประเทศไทยนั้นไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการค้นคว้าและใช้ข้อมูลที่หลากหลาย และพบว่าไม่มีเครือข่ายนักวิชาการให้สอบถามข้อมูลหรือแนะนำเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ได้ จึงจำเป็นต้องเริ่มต้นสอบถามและค้นหาด้วยตัวเอง โดยต้องสืบหาผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญที่เชื่อถือได้เพื่อสอบถาม เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการ นักโบราณคดี และผู้เชี่ยวชาญทั้งไทยและต่างประเทศ จนเกิดเป็นเครือข่ายทางวิชาการที่เป็นผู้แนะนำข้อมูลที่มีคุณภาพ และเมื่อได้เครือข่ายและข้อมูลมาแล้ว จะทำอย่างไรให้ข้อมูลเหล่านี้เข้าถึงสาธารณชนได้กว้างขวางมากขึ้น จึงได้จัดทำวิทัศน์ลงเฟชบุ๊กแฟนเพจ “สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์” และเว็บไซต์ยูทูบ ช่อง “กรมศิลปากร” และทำการจัดทำบทความสั้นลงในเพจสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ ทำให้พบว่ามี การตอบรับและส่งต่อข้อมูลดังกล่าวในสื่อออนไลน์อย่างรวดเร็ว และในบางครั้งสามารถทำได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องรบกวนงบประมาณสนับสนุนในการจัดพิมพ์

ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายให้นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญนั้น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนดังกล่าวอย่างเป็นทางการ เนื่องจากหากได้รับการอนุญาตและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดให้มีเวทีเสวนาทางวิชาการหรือโครงการกิจกรรมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศเพื่อสร้างเครือข่าย หรือการจัดทำ MOU ระหว่างองค์กร จะเป็นการสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างวิชาการจากองค์กรอื่น ๆ ระดับชาติและนานาชาติให้กับนักอักษรศาสตร์มากขึ้น ซึ่งข้อจำกัดจะอยู่ที่งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปี และปัญหาด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ซึ่งเรื่องของงบประมาณนั้นเป็นเรื่องที่ผู้บริหารเป็นผู้พิจารณา โดยนักอักษรศาสตร์สามารถเขียนโครงการนำเสนอไปตามลำดับได้ ส่วนเรื่องภาษา เป็นสิ่งที่แต่ละคนอาจต้องพัฒนาทักษะความรู้ด้านภาษาของตัวเองหรือจัดหาล่ามเพื่อช่วยเหลือในเรื่องการสื่อสาร

ในด้านการเผยแพร่ข้อมูลด้วยวิธีการที่ทันสมัย เช่น การทำภาพอินโฟกราฟิก (ภาพประกอบบทความ) การจัดทำวิดีโอคลิปสั้นลงสื่อออนไลน์นั้น อาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์หรือทักษะในการถ่ายทำ และตัดต่อ หากหน่วยงานไม่มีเจ้าหน้าที่สนับสนุนการถ่ายทำ ตัดต่อ อาจสนับสนุนให้ยืมอุปกรณ์ และจัดการอบรมทักษะการถ่ายทำและตัดต่อวิดีโอเบื้องต้นให้กับนักอักษรศาสตร์ หรือแต่ละคนอาจพยายาม ศึกษาด้วยตนเองหรือจัดหาอุปกรณ์ของตนเองตามความสมัครใจ นอกจากนี้ ควรเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ โดยเปิดบัญชีการใช้งานของหน่วยงานในแอปพลิเคชันที่เป็นที่รู้จักอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น TikTok, Twitter และ Instagram เป็นต้น

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกิดเครือข่ายนักวิชาการทางด้านจารีตประเพณีทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการค้นคว้าทางวิชาการได้
๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการค้นคว้าจากข้อมูลเชิงลึกจากแหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น
๓. ทำให้เกิดการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นความกระตือรือร้นในการศึกษา ค้นคว้า และเผยแพร่ งานวิชาการด้านจารีตประเพณีของชาติในหมู่นักอักษรศาสตร์
๔. ผลงานวิชาการที่เผยแพร่สู่สาธารณชนและเครือข่ายนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในรูปแบบและกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นที่รู้จักในระดับสากล
๕. สร้างความรู้ความเข้าใจด้านจารีตประเพณีของชาติที่มีความหลากหลายให้เข้าถึงสาธารณชนได้อย่าง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเห็นคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมจารีตประเพณีของชาติ และช่วยกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด หรือนำไปต่อยอดทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การทูต การเมืองระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน สร้างความสัมพันธ์อันดี กับนานาชาติโดยนำประเพณีและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กันเป็นตัวเชื่อม และสร้างชื่อเสียงของประเทศไทย ให้เป็นที่รู้จักในระดับสากลมากยิ่งขึ้น

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. เกิดเครือข่ายนักวิชาการด้านจารีตประเพณีทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่สามารถเป็นพันธมิตรในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการได้
๒. ประสิทธิภาพในการค้นคว้าข้อมูลเชิงลึกจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมีสูงขึ้น
๓. มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นความกระตือรือร้นในการศึกษา ค้นคว้า และเผยแพร่ งานวิชาการ ด้านจารีตประเพณีของชาติในหมู่นักอักษรศาสตร์
๔. มีการผลงานวิชาการที่เผยแพร่สู่สาธารณชนและเครือข่ายนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในรูปแบบและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นที่รู้จักในระดับสากล

๕. สาธารณชนเข้าถึงข้อมูลและเกิดความรู้ความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับจารีตประเพณีของชาติที่มีความหลากหลายอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และเกิดการกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม จารีตประเพณีของชาติ และช่วยกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด หรือนำไปต่อยอดทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางการทูตและการเมืองระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน สร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาชาติโดยนำประเพณีและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กันเป็นตัวเชื่อม และสร้างชื่อเสียงของประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักในระดับสากลมากยิ่งขึ้น

(ลงชื่อ)

(นางสาวพจณนัท ทามาเพวณ)

ผู้ขอประเมินบุคคล

(วันที่) ๒๗ / กุมภาพันธ์ / ๒๕๕๖